Թ. ՏԱՐԻ 2649 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 12 ՏՐԷ 4385 20 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1892 13 ՃԷՄԱԶԻ ԷՎՎԷԼ 1310 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՎ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه غلطه ده آره‌وك غزه‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳՐԻՆ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գրանցեալ	արժէք 150
» »	Վեցամեայ	» »	 75
» »	Եռամեայ	» »	 40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Քառամ	 56
» »	Վեցամեայ	»	 28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օտ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ			Ղրուշ 50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ես չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՆՈՅԵՄԲ. 20/2 ԴԵԿՏ. 1892

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆ ԵՒ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴՆ Ի ՊՐՈՒՍԷԼ

Ա.

Դրամական խնդրոյ կարգադրութեան համար կազմեալ միջազգային Դեսպանախորհուրդն անցեալ շաբթուն սկսաւ իւր նիստեր ի Պրուսէլ, ի ներկայութեան 20 Տէրութեանց 28 պատուիրակներու, որոց մէկ մասը դիւանագէտներ են, մէկ մասն ալ դրամական խնդրոյ մասնագէտ անձինք։ Խորհրդակցութիւնք պաշտօնապէս գաղտնի պիտի մնան, զի եթէ ժամանակէն յառաջ մաս առ մաս դուրս ելնեն, կրնան շահագիտութեան առարկայ ըլլալ ամեն երկիրներու արծաթի դրամոց և նոյն իսկ արծաթի մետաղին վրայ։

Պելժիոյ նախարարապետ Պ. Պերնաէրդ, իբրեւ ելմտական նախարար, նիստը բանալով, բարի գալուստ մաղթելէն ետեւ, ընդարձակ բանախօսութիւն մ'ըրաւ ի բացատրութիւն Դեսպանախորհրդոյ առջեւ դնուող աշխատութեան։ Ըսաւ ի մէջ այլոց։

«Պելժիա փոքրիկ տեղ մը կը գրաւէ աշխարհի քարտէսին վրայ, բայց յառաջդիմական խնդիրներու ոչ նուազ կը շահագրգռի։ Ի Պրուսէլ գումարուած ոչ մէկ ազգային միջազգային Ժողով ներկայ գումարման կարեւորութիւնն ունեցած է։ Դրամական խնդիրը վերացական և չոր խնդիր մ'է, բայց իւր արդեամբք տնտեսական և ընկերական ամեն շահերու հետ սերտ յարակցութիւն ունի, բովանդակ աշխարհի վաճառականութեան վրայ ազդեցութիւն ի գործ կը դնէ, և պատճառ կ'ըլլայ անբացատրելի կարծուած կարգ մը տագնապներու։»

Ատենաբանն յիշեցուց Դրամին տուած յարաճուն կարեւորութիւնն անցեալէն բաղդատմամբ, և բացատրեց արդի դրութիւնն դրամագլուխ ներածելու և արտածելու և արժեթղթոյ գործառնութիւններն։ Այժմ կը փորձուի միջազգային համաձայնութեամբ կարգադրել այն դժուարութիւններ զորս դրամական տագնապք կը պատճառեն։ Ցառաջդիմութեան օրէնքն անընդհատ և հրաշալի ընդարձակումը տուած է միջազգային յարաբերութեանց։

«Մարդկութեան հորիզոնը կ'ընդլայնի, ազգերն ամեն օր կը սովորին զիրար ճանչել, և աւելի մտերմաբար յարաբերութիւն ունենալ իրարու հետ, և նոյն իսկ աշխարհ հաղիւ թէ կը բաւէ մեր գործունէութեան։ Նոյնմը խնդրոյ վրայ միջազգային համաձայնութիւնք գոյացած են, քաղաքակիրթ աշխարհի հասարակային շահերն յառաջ վարելու համար։ Այսպէս եղած է մասնաւորապէս թղթատարութեան և հեռագրաց համար, երկաթուղեաց, շափերու և կշիռներու, մաքսերու, վաճառանիշերու (*)։ և, գրական և գեղարուեստական հեղինակութեան իրաւանց, առեւտրական օրինաց և իրաւանց վրայ միջազգային համաձայնութիւնք կնքուած են։ Դրամական խնդրոյն վրայ եւս ինչու համար միջազգային համաձայնութիւն մը չըլլայ։ Լատինական Դրամական Միութիւնն, իւր հեղինակաց գաղափարով, պիտի ծառայէր իբրեւ օրինակ կամ մեկնակէտ մը միւս ազգերուն համար, օր մը միջազգային համաձայնութեան մը յանգելու համար։ Բայց վերջին տարիներս արտաքին պարագայք ծանրապէս կշռեցին Լատինական Միութեան կացութեան վրայ։ Գերմանիա ոսկեդրամն իւր դրամական շրջաբերութեան հիմ ընդունած ըլլալով, հարկ եղաւ դադրեցնել արծաթի դրամի պատրաստումը Փողերանոցներու մէջ, և մեր այժմ գործնականապէս միամետաղեան դրութեան մը ներքեւ կ'ապրինք։ Իրապէս ոսկին եղած է միակ հիմնական դրամը։ Գինները կ'որոշուին ոսկւով, և օտար երկրաց հետ գործառնութիւնք ոսկւով կը կարգադրուին։ Բայց Լատինական Միութիւնն (*) անժխտելի ծառայութիւններ մատուցած է։ Ադոր շնորհիւ հինգ Տէրութեանց դրամներուն մէջ գներու տարբերութիւնք յոյժ հազուադէպ են, և եթէ այն Միութիւն դադրի, հետեւանքն ահռելի չի թողուիր մը կրնայ ըլլալ շրջաբերակին վրայ։ Կը յուսամ որ Լատինական Միութեան պայմանագրութիւնք սկզբնակետ մ'ըլլան աւելի բացարձակ հիման վրայ կնքելի կարգադրութեանց։

«Բայց թողունք որ Միացեալ Նահանգաց ներկայացուցիչք խօսին այս խնդրոյ վրայ։ Անոնց գործն է բացատրել իրենց կառավարութեանց հայեցքն, և կարելի և բարեդէպ միջոցներ առաջարկել յընդունելութիւն։ Արծաթի արժէքին ծանր անկումն իւր առաջ արտադրութեան հետեւանք է, որ մեծագոյն աւելի է դրամ կոխելու և գեղարուեստական նիւթեր պատրաստելու համար պէտք եղած չափէն։ Վիճակագրաց խօսքին նայելով, 1875էն մինչեւ 1890 արծաթին պէտք եղածէն աւելի արտադրեալ մասն 100 միլիոն ֆր.ի հասած է, բայց ուրիշներ ալ կը պնդեն թէ 1890էն ի վեր նոր պէտքեր ծագում առած են որք արտադրեալ բոլոր արծաթն ստանալու կը բաւեն։ Այսոնք կարեւոր խնդիրներ են զորս քննել ստուգել պէտք է, և արդի Դեսպանախորհուրդն անչուշտ ոչ պիտի դրութեան։ Այս Դեսպանախորհուրդը կազմուած է արծաթի աւելի ընդհանուր գործածում մը հաստատելու համար, և ամեն քաղաքակիրթ երկրաց դժուարութիւն պատճառող վիճակ մը բառնալու համար։ Պ. Լէվի կը յուսայ որ այս գործն կը կատարուի առանց ինքնասէր դիտումներու, ամեն Տէրութիւն հասարակաց շահն աչքի մէջ ունենալով։

Ամերիկեան պատուիրակ Պ. Թէռէլ դէրնախագահ կարգուեցաւ։

Դեսպանախորհուրդն օր ընդ մէջ պիտի գումարի, և այս հաշուով մինչեւ ցայսօր 4—5 նիստ ըրած է։

Ամերիկեան պատուիրակներուն հրահանգ տրուած է Դեսպանախորհրդին առաջարկել արծաթի աւելի ընդարձակ գործածում, այնպէս որ վերահաստատի ոսկւոյ և արծաթի մէջ այն համեմատութիւնն որ դարուս սկիզբն հիմ ընդունուած էր ֆրանսական դրամական դրութեան, զոր ապա գրեթէ ամեն երկիրք ընդունեցին։ Այն համեմատութիւնն էր թէ 1 տրամ ոսկին 15 ու կէս տրամ արծաթի հաւասար կը նկատուէր։ Որովհետեւ արդի համեմատութիւնն է 1 առ 22, Դեսպանախորհրդոյն գործը դիւրին չպիտի ըլլայ, եթէ արծաթի համար այնպիսի գործածումներ չգտնուին զոր ցարդ հասարակութիւնը խելքէ միտքէ անցուցած չէ։

* * *

ՌՈԶԻԼՏԻ ԱՌԱՋԱՐԿԸ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԽՆԴՐՈՅՆ ՎՐԱՑ

Երէկ Պրուսէլէ եկած հեռագիր մը կ'ըսէ։

«Դրամական Դեսպանախորհրդոյն մէջ, անդր պատուիրակներէն մին, Պ. Այֆիէլսո Ռոշիլտ, բացատրեց թէ երկմետաղականութիւնը բացարձակապէս անկարելի է Անգլիոյ մէջ։ բայց խնդիր է թէ կարելի չէ՞ աւելի մեծ ընդարձակում մը տալ արծաթի գործածման իբրեւ մետաղ և այսու առաջն առնուլ ադեսալի նոր անկման մը։ Միացեալ Նահանգաց կառավարութիւնը տարին 54 միլիոնի արծաթ մետաղ կը գնէ։ Ատենաբանը կ'առաջարկէ որ Միացեալ Նահանգները նոյնչափ ամեն տարի գնեն պայմանաւ՝ եւրոպեան Տէրութիւնք կարգադրութիւն մ'ընեն, որով հինգ տարի շարունակ տարեկան հինգ միլիոն անգլ. ոսկւոյ արծաթ գնեն, այնպէս որ գինն օրինական ունկին (ինն տրամ իբր) 43 բէնիէն աւելի չըլլայ։ Երբ արծաթին գինը 43 բէնիէն վեր ելնէ, գնմանէնք անմիջապէս դադրին։ Բայց ասոր, Անգլիոյ մէջ ինչո՞ւ համար արծաթն օրինապէս ընդունելի դրամ չըլլայ մինչեւ հինգ ոտի, մինչ հիմա երկու ոսկիէն աւելի գումար մը արծաթ դրամով չընդունուիր հոն։ Այն ատեն Անգլիոյ պանքայի պանքոտմաք արծաթ դրամներով վճարելի կ'ըլլան։

«Դեսպանախորհուրդն յանձնախումբ մը կարգեց, Պ. որ Ռոշիլտի առաջարկը քննելու պաշտօնով։»

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՈՄՍ ՔԱԲՐԻԼԻ, ինչպէս Հեռագիրը ծանոյց արդէն, իւր ընդարձակ ճառով հերքած է Պիզմարքեան «խոստովանութեանց» առթիւ ֆրանսական մամլոյն հանած հետեւութիւններն, իբր թէ 1870ի պատերազմը Գերմանիա դրդուեր է, և ոչ Ֆրանսա։ Քաբրիվի պաշտօնաթուղթերով հաստատեց (Ա.) թէ պատերազմն յառաջ եկած էր Նաբոլէոն Գ.ի կառավարութեան չափազանց պահանջողութեամբ։ (Բ.) թէ կոմս Պիզմարք ոչ մէկ պաշտօնագիր խարդախած է՝ զԳերմանա զայրացնելու համար, և (Գ.) թէ անհիմն է այն կարծիք թէ ծերունի թագաւոր Վիլհելմ այն առեն այնքան տկար էր որ կը զիջանէր Ֆրանսայի ամեն պահանջումներուն, և միայն Պիզմարք և Մոլթքէ դէմ դրեր են։ Ընդհակառակն, թագաւորն ինք յայտարարած էր թէ այլ ևս չի կրնար ընդունիլ ֆրանսական դեսպան Պենէդէթի, ոչ ալ անոր պահանջած նուաստացուցիչ յայտարարութիւնները կըրնար ընել ապագայի մասին։ Թագաւորին ճշգիւ ըրածն և ըսածն էր զոր Պիզմարք հրապարակեց և հաղորդեց Բրուսիոյ դեսպաններուն։ Եւ որ աւելին է, Քաբրիվի յիշեցուց թէ այն ժամանակի օտար վարչապետք ևս՝ Պ. Կլասթոն և Կորչաքով իշխան՝ յայտարարած են թէ Բրուսիա ամեն զիջում ըրած է, և եթէ պատերազմ ծագի, ֆրանսայի յանցանքով պիտի ծագի։

Քաբրիվի այս կերպիւ պաղ ջուր լցուցաւ ֆրանսական թերթերուն ուրախութեան վրայ, որք Պիզմարք իշխանի դիմ մի թուրեան յայտարարութիւններէն ուզեր էին հետեւցնել թէ Նաբոլէոն Գ. և իւր նախարարք անմեղ են 1870ի պատերազմի յայտարարութեան առթիւ։ Ապաքէն, հանրապետական թերթերն իրենք ևս հերքեցին ֆրանսերէն միապետական թերթերու հետեւութիւնները։

ՖՐԱՆՍԱՅԻՐ Ի ՏԱՀՈՄԷ։— Աւասիկ պաշտօնական հեռագիրն որով Զօր. Տոռա ծանուցած է Ֆրանսացւոյ տիրելը Տահոմէի մայրաքաղաքին։

«Պէհանզինի խնդրանք հաշտութեան համար սկսեալ բանակցութիւնք Նոյմ. 3,15ին խզուած էին, զի Պէհանզին չէր ընդունած մեր պահանջած նախնական երաշխաւորութիւններն, այն է՝ մեզ յանձնել իւր ամեն զէնքեր և մեզմէ առած ամեն գերիներն և պատերազմական տուգանաց առաջին վճարն ընել։ Ուստի, առաւօտ 16ին մեր զօրքեր յառաջացան Ագոմէյի վրայ, և մինչ կը դրաղէին զարնել Կոհոյի պարսպան շուրջը գտնուող ամրոցներն և մինչ կը պատնեշնէին թշնամւոյն աջ կողմն և ետեւի կողմն, Պէհանզին յանկարծ ի փախուստ դարձաւ, և նահանջման պահուն այրեց ամեն պատտներն և իշխանաց և ցեղապետաց բնակարաններն, որպէս զի անոնք ևս հարկադրին հետանալեր։ Ամոյա 17ին մեր զօրք մտաւ Ագոմէյ և դրաւեց ընդարձակ պալատն, որուն վրայ այժմ մեր ազգային դրօշ կը ծածանի։ Պէհանզին, չարունակ փախչելով մեր զօրաց առջեւէն, Ագոմէյի հիւսիսակողմն իւր երեք աւուր համբաւ հեռի դիրք մը ապատնած է, ուր իւր չուրջ հաւաքած է իւր բանակին ամեն մնացորդները։ Միջոցներ ձեռք կ'առնում բովանդակ երկրին դրաւման համար։»

* * *

Ինչպէս կ'երևի, Տահոմէի ֆրանսական փոքրիկ բանակին գործը վերջացած չէ տակաւին։ Թշնամին, թէեւ ծանրապէս պարտեալ, բայց տակաւին բանակի պէս բան մ'ունի, զոր դիւրաւ կրնայ դժգոհ տարրերով ամրացնել, և յոգնեցնել Ֆրանսացիներն իրենց գործողութեանց խարխէն շատ հեռի և դժուարամատոյց տեղ մը, որոյ կլիմայն բնաւ չի յարմարիր Եւրոպացիներուն, ինչպէս հեռագիրներ ֆրանսա գրկուած հիւանդներու վիճակէն կ'երևի։ Զօր. Տոռա որչափ այլ ևս վերջացուց պատերազմն դժուարագոյն մասը, բայց նոյն իսկ Պէհանզինն վայրագ թագաւորն՝ ամեն չարիաց պատճառը՝ չկրցաւ ձեռք ձգել։

ԱՆԿՈՒՄ Պ. ԼՈՒՊԷԻ։— Թորհրդարանական քննիչ յանձնախումբը պահանջեց որ Բանանայի գործին բոլոր թղթերն իրեն հաղորդուին, ամեն պատական թղթերն, և հարցաքննիչ դատաւորի քննութեան արդիւնքը։ Դատական նախարարն հաւանեցաւ։ Ցայտարարեց թէ հանգուցեալ Պառոն Ռէյնաք եւս քննութեան պիտի ենթարկուէր եթէ չմեռնէր, և յարեց թէ անոր մարմնոյն վրայ դիտողութիւն չէր կատարուած, և անոր թղթեր կնոջ տակ չէին առնուած։ Այս յայտարարութենէն ետքէ՝ Ֆրանսական ազգանունով, եւ երեկոյին Պ. Պրիսոն, յանձնաժողովոյ նախագահը, Պ. Լուպէի քով երթալով, խնդրեց որ Պառոն Ռէյնաքի մարմինը գերեզմանէն հանուի և դիտողութիւն կատարուի ըստ օրինի։ Այս դիտողութեան խնդիրը փութացուց նախարարութեան տապալումն, որ արդէն քանի օրէ ի վեր կը պատրաստուէր։

* * *

Հեռագիրն երէկ մեզ հաղորդեց ժողովոյ այն նստին նկարագրութիւնն յրում տեղի ունեցած է տապալումն։

Ազգողջական Մարքի տը Լա Ֆէռոնէ հարցում ուղղեց նախարարութեան՝ սեղանաւոր Պ. Ռէյնաքի մահուան պարագայից վրայ։ Պահանջեց որ մարմինն հանուի եւ քննուի։ Դատական Նախարար Պ. Ռիքառցու յայտնեց որ դուրսը լսուած գայթակղական խօսքեր դիւրաւ կը կրկնուին խորհրդարանական բեմին բարձունքէն, որով վարչութեան վարկը կը կոտրի։ Բանի որ բժիշկ մը հաստատած էր թէ Պառոն Ռէյնաք բնական մահուամբ մեռած է, դատական իշխանութիւնը միջամտելու իրաւունք չունէր։ Եթէ քննիչ յանձնաժողովը կասկած ունի, թող իւր պատասխանատուութեամբ։

—)(181)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՌ

ՍԱՆՏՐԻՅԵՈՆ

ՄԱՍՆ ՋՈՒՐՈՒՐԴ

ԾԻԱԾԱՆԸ

Տիկին Մելվիլ մտահոգ էր և սաստիկ անձկութեան ենթարկուած։ Կապրիէլ խոստացած էր նոա յայտարարել թէ Թորթիւարին ձեռքով սպանուած մարդն անծանօթ էր։ Անշուշտ այս կէտին վրայ լուութիւն պահած էր ան։ Բայց մեռեալին վերայէն գտած չէին անոր ինքնութիւնն հաստատող թուղթեր։ Ի Փարիզ, թերեւս տիկին Մելվիլ շընկրկէր իր ամուսնոյն դէմ դատի մը, կնաթողութեան բողոքի մը յարուցանելիք գայթակղութենէն։ բայց գայթակղութիւնն անհնարապէս մեծ պիտի ըլլար, սոսկալի պիտի ըլլար եթէ յայտնուէր թէ առեւանգման եղեռնական փորձին հեղինակն է կապիտան տը Մելվիլ։

—Օ՛հ, կ'ըսէր ինքնին, այնքան բան ընելէ ետք ազատելու համար պատիւն այն անուան զոր կը կրէ գաւակս, տեսնե՞լ անոր սուգին անպատուութեան մէջ։ Սոսկալի բան է։

Ժամը տասնմէկուկէսին, դատաւորները դրեան ժամանեցին։

—Էյ ուրեմն, հարցուց անոնց Պ. տը Բլէռֆոն, կրցա՞ք հաստատել մարդուն և կնոջ ինքնութիւնը։

—Տակաւին կատարեալ կերպով չէ, պարոն կոմս, պատասխանեց Հանրապետութեան դատախազը, բայց կը յուսանք թէ կը յաջողինք երբ առնենք Փարիզէն խնդրուած տեղեկութիւնները։ վասնզի ապահով ենք թէ այս մարդն ու այս կինը Փարիզ կը բնակէին։

—Այսպէս, կինը տիժօնցի տիկին Պեռնէրէն չէ՞։

—Այս առտու, առջի ժամուն, հեռագրեցի ի Տիժօն և պատասխանը Սրմիւրէն մեզ բերուեցաւ։ Երբ դուրս կ'ելնէինք քաղաքատունէն։ Տիկին Պերնրէն ծանօթ չէ ի Տիժօն և քաղաքին մէջ այդ անունով գինիի վաճառատուն չի կայ։ Ուզեցինք կինն հարցաքննել։ ի զուր աշխատութիւն։ կապուելու խենդ է։ Անյարիր և քրքիջներով ընդհատեալ խօսքեր միայն կրցանք առնել անոր բերանէն։ տարօրինակ բան, որ բնաւ չի համապատասխաներ իր խնդամտութեան, կ'երեւակայէ թէ մեռած է ինք և չարունակ դագաղ մը կուզէ։

Տիկին Մելվիլ գլուխը հակած կը պահէր, և ժժգոյն, չնչասպառ, մտիկ կ'ընէր։

—Ոստիկան-գինուոր մը և Մօփերցի անտառապահ մը պաշտօն ստացած են Սրմիւրէ տանիլ զայն, չարունակեց Հանրապետութեան դատախազը։ վաղուընէ իսկ, բժիշկներու վկայութիւններէ ետք, դատարանի յիմարանոցը պիտի դրկուի։

«Հիմակ, պարոն կոմս, ձեր հաւանութեամբ, պիտի ընդունինք օրիորդ Մառի-Մատրլէնին ներկայութիւնն։ Հո՞ս է։

—Հոս եմ, պարոն, բաւական մանկամարդ աղջիկը, ոտքի ելնելով, պատրաստ եմ ձեզ պատասխանելու։

Քարտուղարը նստաւ գրելու համար և հարցաքննիչ դատաւորը հարցաքննելու Մառի-Մատրլէնը։

Բաւական ինչ որ անցած դարձած էր անտառին մէջ մինչեւ այն վայրկեանն ուր նուաղած էր։ Ապա խօսեցաւ իր տպաւորութիւններուն վրայ երբ, խելքը գլուխը գալով, տեսած էր Թորթիւարն իր քով ծնրադրած, անծանօթ մարդն հողին վրայ փռուած արեան լճակի մը մէջ և լսած էր Սանտրիյեանին ձայնը որ օգնութիւն կը գոչէր։

—Օրիորդին վկայութիւնը, բաւական հարցաքննիչ դատաւորը, հաստատեց վկայութիւնները Թորթիւարի և Կապրիէլ Անկլատի, անուանեալ Սանտրիյեան, որ, կրնայ թէ, օրիորդ Մառի-Մատրլէնին մայրն է։

—Այո, պարոն հարցաքննիչ դատաւոր, բաւական հայր Անկլատ, յառաջանալով, Կապրիէլ Անկլատ Մառի-Մատրլէնին մայրն է։ Ես, պարոն դատաւորներ, ժերօմ Անկլատ, նախկին զինուոր Աֆրիկէի, հայրն եմ Կապրիէլ Անկլատի և ահա իր եղբայրը, Բիէռ Անկլատ, վաչտապետ 42րդ գունդին։

Երկու դատաւորներն ողջունեցին, յետոյ ձեռք կարկառեցին հօրն ու որդւոյն։

—Մեզ համար, յարեց Հանրապետութեան դատախազը, մանաւանդ կարեւոր է գիտնալ թէ ինչ նպատակաւ մարդն ու կինը կուզէին առեւանգել օրիորդ Մառի-Մատրլէնը, ձեր մէջէն մէկը կրնայ ո՞և է նշան մը տալ մեզ։

Ամեն մարդ լռութիւն պահեց։

—Օրիորդ Մառի-Մատրլէն, յարեց դատաւորը, ո՞և է կասկած մը ունիք։

—Ամենեւին, պարոն։ չեմ կրնար հասկնալ կրած յարձակումիս պատճառը, տակաւին ես լնձ կը հարցնեմ թէ իրօք կուզէի՞ն առեւանգել զիս։

—Այդ մասին, օրիորդ, անկարելի է տարակուսիլ։ Բերանիդ գոգնոցին արգիլելու համար որ չաղաղակէ և դիմադրութիւն չընէ։ Եթէ Թորթիւարը որ անտառին մէջ կը գտնուէր դիպուածով, յայտնեց ինք, չիւրաք ձեր օգնութեանը, երկաթի կառքին մէջ պիտի նետուէիք, որ կը սպասէր անտառին մօտ։ Այս կառք տեսնուեցաւ շատ անձերէ որ կարծեցին թէ գնչուներու ընտանիքի մը կը պատկանէր։ Ցանկարծ անհետ եղաւ, երբ գործը չաջողեցաւ, և հակառակ մեր խուզարկութիւններուն, մինչեւ հիմակ չենք գիտեր որ կողմ ուղղուած է։

«Ամեն բան գաղտնի է այս գործին մէջ, շարայարեց Հանրապետութեան դատախազը։ երեւան պիտի հանենք թէ ինչո՞ւ այս մարդն ու այս կինը կուզէին առեւանգել օրիորդ Մառի-Մատրլէնը։ Ա՛լ չենք յուսար, հիմակ որ մարդը մեռած է և կինը խենդեցած։—«Անտառին մէջէն էի, կը յայտարարէ Թորթիւարը, աղաղակ մը լսեցի, վազեցի։ տեսայ փոքրիկ օրիորդներուն վարժուհին՝ բերանը կապուած և մարած՝ ինձ անծանօթ կնոջ մը բազուկներուն մէջ։ մարդ մը, զոր չեմ ճանչնար, պիտի տանէր Մառի-Մառի-Մատրլէնը, հասկցայ որ չարիք հասցունել կուզէին անոր։ և որովհետեւ այս մէջտեղը միայն ունէի զայն պաշտպանելու, դանակովս զարկի մարդը։ Ահա անդին բան չըսեր։ Չի կրնար կամ չուզեր ուրիշ բան ըսել։ Կը հարցունենք Կապրիէլ Անկլատին թէ ի՞նչպէս այդ ժամուն կը գտնուէիք Մովերի անտառը։ Կը պատասխանէ մեզ։ «Մառի-Մատրլէնը դիմաւորելու կուգայի։ գիտէի թէ Մովեր կը գտնուէր։ վասնզի ժամն հինգուկէսին Վօէվրի կամուրջը ձգած էի գինը։»

—Ասիկա ճիշդ է, պարոն, բաւական Մառի-Մատրլէն, ջաղացքին կամուրջէն բաժնուելնս իրարմէ։ Սանտրիյեան յանձնարարութիւն մը ունէր կատարելիք ջաղացպանուհիին մօտ։ և կը յիշեմ թէ բաւական ինձ երբ բաժնուեցաւ։ «Հաւանօրէն այս իրիկուն պիտի տեսնուինք։» Ասիկա կը ցուցնէր իր դիտաւորութիւնն ինձ սպասելու՝ հետս դղեակ դառնալու համար։ Երէկ իրիկուն միայն, պարոն, իմացայ թէ Կապրիէլ Անկլատ մայրս էր։ տիեզնոյն ժամանակ գիտէի թէ իր աղջիկն էի։

—Այո, Կապրիէլ Անկլատ բաւական մեզ ատիկա։

—Նոյնպէս ըսած ըլլալու է ձեզ։ պարոն, թէ բուռն գորով կը տածէինք իրարու նկատմամբ։ և թէ դժար էր մեզ համար օր մը անցունել առանց զիրար տեսնելու։ Ա՛հ, երկար ատենէ ի վեր արդէն բան մը ի մեզ կ'ըսէր թէ օտար չէինք մեկզմէկու։

Այս խօսքերէն ետքը, մանկամարդ աղջիկը նետուեցաւ իր հօր փիղը։

—Վերջապէս, պարոններ, բաւական Բլէռֆոն կոմսը, եթէ յաջողիք գիտնալ թէ ո՞վ են ոճրին հեղինակները, անշուշտ երեւան պիտի հանէք ոճրին չարժառիթը։

Տիկին Մելվիլ ոստկապէս սարսռաց։

—Այո, թերեւս, պատասխանեց հարցաքննիչ դատաւորը։ բայց ինչպէս քիչ մը առաջ կրսէր Հանրապետութեան Պ. դատախազը, ամեն բան գաղտնի է այս գործին մէջ։ մեռեալին վրայէն Թղթապանակ մը գտնուեցաւ որ կը պարունակէր հաղար Ֆրանքանոց տասնեւհինգ պանքոտմաներ, այցեստոմաներ Եռնաթան Միլլսն անունով, թիւ 30, Տունքէրք փողոց, Փարիզ։ ասիկա կը ցուցնէ թէ այն մարդն ամերիկացի է։ բայց Թղթապանակին մէջ կային նաեւ երկու ընկերագիրներ պարոն Տըլորմ անունով, մին երկու ձիերու գնման համար, միւսը կապի մը գնման և յիշեալ կառքին նորոգութիւններուն համար։ Բնականապէս, կը մտածենք թէ այդ անձը Եռնաթան Մի՞լսն կը կոչուի թէ Տըլորմ։

Տիկին Մելվիլ սփոփանքի հառաչ մը արձակեց։

—Հիմակ, յարեց հարցաքննիչ դատաւորը, կը սպասենք ի Փարիզ կատարուած քննութեան արդիւնքին և կը մաղթենք որ

ներքեւ գերեզմանը քանալ, մեռեալն հանել տալ և թաղել տալ։ Ցանձնաժողովոյ նախագահ Պ. Պրիսոն եւս պահանջեց դիմաղնումիւնն, և հանդուցելոյն Թղթոց կնքոյ տակ առնուիլը։ Սոյն մտոք օրակարգ մը առաջարկեց։

Պ. Լուպէ չընդունեց այս առաջարկ, և յայտնեց թէ քանի որ նախարարութեան դիտաւորութիւնք կասկածելի կ'երեւին, ինք ուրիշ բան չունի ըսելու։ (Երկարատեւ յուզում ժողովարարին մէջ։) Պ. Լուպէ յայտարարեց թէ չի կրնար ընդունել մինչեւ անգամ հանրապետական Պ. Մօժանի բարեփոխեալ օրակարգն, որով վստահութիւն կը յայտնուի նախարարութեան վրայ։ Ինք պարզ օրակարգ մը միայն կ'ընդունի։ (Երկարատեւ յուզում։)

Քուէի կը դրուի Պ. Պ. Պրիսոնի և Մօժանի օրակարգն, որով կ'ըսուի թէ Երեսփոխ. ժողովը քննիչ յանձնաժողովոյն հետ մէկ տեղ կը քննարէ որ Բանամայի գործը լուսաւորուի պարզուի։ 3ի դէմ 393 քուէով կ'ընդունուի այն օրակարգ, որ թէեւ շատ համեստ, բայց չէր ճշդիր Պ. Լուպէի իբրեւ դրած պարզ օրակարգն։

Ասոր վրայ, նախարարք կը քաշուին կ'երթան ժողովէն, և իրենց հրաժարականը կը մատուցանեն առ Պ. Քառնօ։

* * *

Գալով քննիչ յանձնաժողովոյն, հանկառակ նախարարական տագնապին, կը շարունակէ իւր նիստեր, և Նոյմ. 17|29ին պիտի լսէր Բանամայի Ընկերութեան վարիչները։

* * *

Ցանձնաժողովոյն առաջին հարցաքննութիւնը յուսախաբութիւն մ'եղաւ։ Հռչակաւոր Ճառլասսն Պ. Տըլահէյ (ազգողվեան մէկ Հանրապետութեան յարած,) որ 150 երեսփոխաններու դէմ այն ծանրակշիռ ամբաստանութիւններն ըրած էր, հրաւիրուեցաւ իւր ըսածներն ապացուցանել և բան մը չհաստատեց։ Ընդհանուր լսօսքերով կրկնեց իւր ամբաստանութիւններ։ Մէկ երեսփոխան միայն անունեց, այն ալ հանդուցեալ է, Պ. Պարպ, նախկին նախարարն երկրագործութեան։

Նախագահ Պ. Պրիսոն։— Դուք 150 երեսփոխաններու ակնարկեր եմք։ Ո՞յք են անոնք։

Պ. Տըլահէյ։— Ցուցակը չունիմ ի ձեռին, նիւթական փաստեր չունիմ, այլ բարոյական համոզում մը միայն։

Նախագահ։— Ի՞նչ հիման վրայ կը յենու այդ համոզումդ։

Պ. Տըլահէյ չուզեց պատասխանել։

Նախագահ։— Ուստի՞ առիք այդ տեղեկութիւններ։

Պ. Տըլահէյ անուանեց կարգ մը գրամատուներ, որոց տեսրակները պէտք է գրաւել, զի հոն պիտի գտնուի [illegible] պաշտօնագիր մը արուի, Պ. Առթին, որ բաշխած է այս գումարները, կրնայ գալ ներկայանալ և շատ բաներ ըրուցել։

Պ. Տըլահէյ, յանձնաժողովէն մեկնելէ յետոյ, նախագահին յանձնեց կարգ մը նիքթեալ պահարաններ, որք կը պարունակեն զանազան վկայից ուղղելի հարցումներ իրենց ըրածներուն և ըսածներուն վրայ։

Ամբաստանեալին այս ընթացքը դժգոհութիւն պատճառեց իւր բարեկամաց իսկ, և շատեր կը հարցունեն թէ չինծու զրոյցներու ընդարձակ շարքի մը առիւ չի գտնուիր յանձնաժողովը։

Որովհետեւ Լիպա Բառօլ շատ մը ամբաստանութիւններ ըրած էր, յատեան կոչուեցաւ խմբագիրն, որ ըսաւ թէ ամէն բան գիտէ միայն Պ. Տոբիմն, խմբագրատեան, որ վատահաբաւութեան համար բանարկեալ է հիմա։ Յանձնաժողովն որոշեց խնդրել կառավարութենէն որ Պ. Տոբիմն բանտէն հանուի և դէմ առ դէմ բերուի Պ. Բրուպի հետ, որ, ինչպէս երեկ գրեցինք, ամբաստանեալ է 50,000 ֆր. առած ըլլալուն համար, և զայրացմամբ կը պահանջէ ճակատ առ ճակատ դալ ամբաստանիչին հետ։

Մերակուտական Պ. Պէռալ եւս յանձնաժողովոյն ներկայանալով, իրեն համար ըսուածներուն դէմ բողոքեց, եւ քննութիւն պահանջեց։

Նախկին երեսփոխան Պ. Քլովիս Հիւկ եւս որոյ կինը զրպարտիչ մը սպանած է դատական պաշտօնարանին մէջ, հիման իւր պատուոյն դէմ գրական բաներ զրուցողներուն դէմ կը բողոքէ, և այն ալ քննութիւն և արդարութիւն կը պահանջէ յանձնաժողովէն։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԵԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ազգային Պատրիարքարան

Ինչպէս յայտնի է, վարչական նախորդ կարգադրութեան մը համաձայն քանի տարիէ ի վեր Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը միայն կատարել կուտայ Օրացոյցի տպագրութիւնը, յետ քննութեան և վաւերացման կրօնական ժողովոյ, և անոր վաճառումէն գոյացած հասոյթն կը յատկացուի Հիւանդանոցի մնաուկին՝ իբր նպաստ մը այս բազմակարօտ և մեծածախ հաստատութեան։

Այս անգամ եւս թէեւ ըստ սովորականին յառաջիկայ 1893 տարւոյ օրացոյցն Հոգաբարձութեան կողմէ ի լոյս ընծայուած և ի վաճառ հանուած է, այլ սակայն ուրիշ օրացոյց մ'այ հրատարակուած լինելով մասնաւոր տպարանի մը հաշուոյն, ըստ որոշման Ազգային Վարչութեան Խառն ժողովոյ՝ հարկ դատուած է հրաւէր կարդալ պատուարժան ազգայնոց նախընտրելու Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի սեպհական Օրացոյցն, թէ՝ իբր վաւերական, և թէ՝ իբր միւոց մը սատարելու նոյն բարեգործական հաստատութեան, որ ըստ ամենայնի արժանի է ազգայնոց գթոյն և նպաստին։

Ազգային Վարչութիւնն վստահ է որ իւր այս հրաւէրն բարեաւէր ազգայնոց կողմէ սիրով լսելի կը լինի և Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցն՝ ինչպէս ամէն տարի, նոյնպէս և այս առթիւ կը վայելէ պէտք եղած ձեռնտուութիւնը։

ԿՆԷ

Ազգային Պատրիարք

Վանայ Պատրիարքական Փոխանորդ Արժ. Յովսէփ Ծ. վարդապետ Այվազեան՝ ընկերակցութեամբ Պատրիարքարանի գործակատար Ցրէնկեան Աբրահամ էֆէնտիի, երեկ առաւօտ Ոստիկանութեան նախատան Նազըմ պէյի ապարանքն երթալով տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ։

Տ. Յովսէփ վարդապետ վաղը Դատական նախարարութեան պաշտօնատունը երթալով պիտի տեսակցի Վսեմ. Ռիզա փաշայի հետ։

Հանդուցեալ Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանց, ինչպէս յիշուեցաւ իր կենսագրականին մէջ, եպիսկոպոս ձեռնադրուած էր Հոգելոյս Մակար Կաթողիկոսէն, 1886 յունիս 8ին։ Աւասիկ իրեն օծակից միւս վարդապետաց անունները։

1· Սարգիս եպիսկ· Տ· Գասպարեան, անդամ Սինօդի։—2· Կարապետ եպիսկ· Տէր Գալատեան (Վախճանեալ)։— 3· Յովհաննէս եպիսկ· Տէր Աստուածատուրեան, առաջնորդ Ղայազիոյ։ —4· Արիստակէս եպիսկ· Դաւիթեան, անդամ Սինօդի։—5· Մաղաքիա եպիսկոպոս Օրմանեան, փոխ-վանահայր Արմաշու։—6· Մամբրէ եպիսկ· Սանասարեան, նախորդ առաջնորդ Թիֆլիզի (Վախճանեալ)։—7· Գարեգին եպիսկ· Սըրուանձտեանց (Վախճանեալ)։—8· Կարապետ եպիսկ· Այվազեան, առաջնորդ Ղարապաղու։—9· Յոհաննէս եպիսկ· Յովակիմեան, առաջնորդ Նիկոմիդիոյ։

Վերոյիշեալ օծակից ինն եպիսկոպոսներէն երեքը վախճանած են։

* * *

Սրուանձտեանց Սրբազանի վերջին հրատարակութիւնն եղած է Ց· Գուրգէն էֆ.ի «Պատկեր Ազգաբնակ Գալատիոյ» գործոյն առաջին տետրակին մէջ հրատարակած սրտայոյզ ու դեղեցիկ նկարագրութիւնը՝ «Սրբոյն Հռիփսիմեանց տնին ի Ս· Էջմիածին» զոր կ'արտատպենք այս աւուր Գ· էջի մէջ։ Հանգուցեալ Սրբազանին վերջին ձեռագիր նամակն եղած է հետեւեալ երկտողը զոր հոկտ. 31ին ուղղած է ի Զարգարեան գրավաճառատուն։ Աւասիկ այդ նամակ, որ գրուած է սենդոտ ու հիւանդագին ձեռքով մը։

Մեծ· Յօր· Էֆ. Արամեան
ի Զարդարեան գրավաճառատուն
Կ· Պոլիս

Սիրելի բարեկամ·

Խնդրեմ զրաբերիս հետ զրկել ինձ մէկ օրինակ Մելքիսեդեկ. եպսպ· Հովսեպեան Ածաքանութենէն եւ Գուրգէն էֆէնտիի Պատկերներէն։

ԳԱՐԵԳԻՆ ԵՊ·

1892 հոկտ. 31
յԱզգ· Հիւանդանոց

Ողբացեալ Սրուանձտեանցի վերջին մատուցումներն, տառապագին հիւանդութեան անկողնոյն մէջէն ալ, գերքեքու և դրականութեան վրայ էին յառած, ինչպէս կ'երեւի իր այս երկտողէն։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐ

ԳԱՐԵԳԻՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ԿՏԱԿԸ

Պատրիարքական Դեր· Փոխանորդ Հայրն այս առաւօտ բանալով հանգուցեալ Գարեգին եպիսկոպոսի կնքեալ սենեակն, ի Բերա, գտաւ կտակ մը, գրուած 1889 ին, որով Սրուանձտեանց Սրբազան կը թողու 1000 ոսկի՝ Վանայ մէջ հիւանդանոց մը կառուցանելու համար։ Իսկ գրքերը կը թողու Վարագայ վանքին։ Հանգուցեալին հարըստութիւնն է 2000 ոսկւոյ չափ գումար մը։ Կտակ կը վաւերացուի չէ ըստ օրինի։

ԳԱԼՖԱՍԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Յառաջիկայ կիւրակէ օր, Նոյեմբ· 22 հաստատութեանս հիմնարկութեան 26րդ տարեդարձն լինելով, Ամեն· Տ· Տ· Խորէն Սրբազան Պատրիարք Հայրը Ս· Պատարագ պիտի մատուցանէ գիւղիս Ս· Եկեղեցւոյն մէջ ի հանգիստ հոգւոց Որբանոցիս բարեյիշատակ հիմնադրին ինչպէս և համայն բարերարաց ու նուիրատուաց։ Այս առթիւ նոյնի Ամենապատուութիւն հանդիսաւորապէս բարեմաղթութիւններ պիտի ընէ հաստատութեանս անուղղական Բարերար Վեհ· Սուլթան Ապտ-ուլ-Համիտ Բ· Խանի թանկագին կենաց արեւշատութեան և բարօրութեան, նոյնպէս և համօրէն բարերարաց ու նուիրատուաց։

Յետ աւարտման Ս· Պատարագին, Հոգեհանգստեան յատուկ պաշտօն պիտի կատարուի Որբանոցի Մատրան մէջ բարեյիշատակ հիմնադրին գերեզմանին վրայ, որմէ յետոյ տեղի պիտի ունենան սովորական Խաչահանդիսան և Հանդէսն մեծ սրբարանի մէջ։

Որբանոցին Մայրն ընդ նմին և համայն աղօթապարտ ու երախտապարտ որբուհիք յոյս մեծ ունին թէ՝ ամէն անոնք, որք իրենց սրտաբուղխ նպաստներով 26 տարիներէ ի վեր կանգուն պահեցին սոյն գերութեան հաստատութիւնս, պիտի փութան նաեւ նոյն օր իրենց պատուարիր ներկայութեամբ մխիթարել Ազգին 40է աւելի տարբերագոյ որբոց խումբն, որոց համար պատիւ ունիմ կանխաւ մատուցանել անհուն շնորհակալեաց հաւատարիմ։

Մ-ՀՐ Գ-ՆԻ· ԱԶԳԱՅԻՆ ՈՐԲԱՆՈՑՆ
ԵՐԵՍԽՈՒՀԻ ՄԱՏՐԱՊԵՏ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

1892 Նոյ. 20 Խաղիւղ

Թաղիս բնակիչներէն, Զպուքճեան վաղամեռիկ Սարգիս և Թուսիկ էֆէնտիներու համար, Գեր· Տ· Մատթէոս Սրբազան Իզմիրլեան, յառաջիկայ շաբաթ օր, հանդերձեալ է հոգեհանգստեան պատարագ մատուցանել յեկեղեցւոյ գիւղիս։

ի Դիմաց Թաղական Խորհրդոյ
Գատարգիչ

Ա·ԹԷՈՒՐԴԻՒ Ա·ԹԷՈՒՐԴԻՒ
Մ· ՇԻՐԻՆԵԱՆ Կ· Ս· ՀԱՄԱՄՃԵԱՆ

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Երէկ, Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ վայելուչ հանդիսիւ տեղի ունեցաւ Լեւոն էֆ· Պ. Ֆնտգլեանի նշանախօսութիւնն ընդ Ազն· Օրիորդ Վիրգինէ Ա· Կիւմիւշեան։ Ներկայ էին, Ֆնտգլեանց կողմէ՝ Վսեմ. Աբիկ էֆ· Ռենճեան, Մեծ· Նշան էֆ. Հարենց, Տիգրան էֆ. Բարաղամեան, Մարտիկ էֆ. Ց· Յակոբեան, Մարտիկ էֆ, Ա. Հարենց, Սարգիս էֆ. Պ. Ֆնտգլեան, Մանուէլ էֆ· Գ. Այալբմեան, Երուանդ էֆ. Պ. Ֆնտգլեան, և Կիւմիւշանց կողմէ՝ Ազն· Միքայէլ էֆ. Յակոբեան, Յովհաննէս էֆ. Կիւմիւշեան, Մկրտիչ էֆ. Խաչեան, Մեծ· Կարապետ էֆ. Զէչեան և Մկրտիչ էֆ. Գալանոզ։

Փոխանորդարանի մէջ նշանախօսութիւնը կատարուելէ յետոյ, ներկայք հրաւիրուեցան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր քով, ուր կը գտնուէր նաեւ Գեր· Մաղաքիա Եպիսկոպոս Օրմանեան։ Ս. Պատրիարք Հայրն իր հայրական օրհնութիւնները ձօնելով, շնորհաւորեց Ֆնտգլեան և Կիւմիւշեան ընտանեաց միջեւ գոյացեալ խնամութիւնը։

Լեւոն էֆ· Ֆնտգլեան, որդի հանգուցեալ Պետրոս էֆ· Ֆնտգլեանի, առաւտարական հրապարակին վրայ ծանօթ եւ յոյժ պատուաւոր անուն մը կը կրէ, և Օրիորդ Վ· Կիւմիւշեան՝ Անգլիոյ հայ գաղթականութեան կտնանց դասուն բարեկիրթ ու համակրելի ներկայացուցիչներէն է։

Վաղը, շաբաթ, 21 Նոյեմբեր, Աբեթը չ'հրատարակուիր Ս· Աստուածածնայ ի Տաճարն Ընծայման տօնին առթիւ։

ՀԵՆՐԻԿ ՉՈՒՐՆԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ·—Սանիյէ Միւթէմիզի աստիճան տրուեցաւ Պերաթի (Եանեա) երեւելիներէն տեղւոյն Թաղապետութեան նախագահ Ազիզ պէյի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան Քիւշիւք Զեքմէճէի գայմագամ Բասիխ էֆէնտիի և Պապի Աթիք գաւառակին գայմագամ Ապտիւրրահման պէյի։

Ամասիայի Նախ. անուանեցաւ Մէհմէտ Սաիտ էֆէնտի, նախկին Նախ. կեսարիոյ։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Բէժիի վարչութեան Կ· Պոլսոյ տնօրէն Ասրմ պէյի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարութեան արարողապետ Պ· Տըրամանի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ Քարիզու կեդրոնական զինուորական բժիշկ Տոքթ· Բօպէֆի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ Վանայ պարսկական հիւպատոս Հիւսէյին խանի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ Ռէժիի վարչութեան ընդհանուր ճիւղին հաշուեքննիչ Պ· Շառնոյի ու Պ· Սէմասի, և չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ կեդրոնական վարչութեան արկղակալ Պ· Բօմբպէրպաճի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Սէրէզ գաւառին խտարէի Ժողովոյ առաջին քարտուղար Ֆէվզի էֆէնտիի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Հաչեպի Ֆրանսական հիւպատոսարանին թարգման Իսքէնտեր էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Շէֆֆաղաժ՝ կայսանձնական Գանձուն վառելափայտ մատակարարող Եանի էֆէնտիի կնոջ՝ Տիկին Իուլիան, որ եօթանասուն օսմանեան ոսկի նուիրած է ի Զաթաղճա կառուցուելու վրայ եղող նախնական վարժարանին շինութեան ծախսուց ի նը պատ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ·—Տպագրական տեսչութիւնը նկատելով որ ՀԵՏԻՆ Շ-ՐԷԼԷ լրագիրը օրինաց հակառակող ընթացից մէջ կը գտնուի, յանդիմանութեան արժանի դատած և ծանուցած է որ եթէ իւր այդ ընթացքը կրկնէ, օրինաց խստութեան պիտի ենթարկուի։

Ի ԿԱՅՍ· ՊԱՀԱՏ·— Բարձր Մեծ-եպարքոսը, Բարձր· Սպարապետն և Ներքին գործոց Վսեմ· նախարարն երէկ Կայս· պալատ երթալով ստացան Վեհ· Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ· ԴՈՒՌՆ·— Երէկ Բարձր· Մեծ-Եպարքոսին նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարուելով, Համազգային Անկեանցին նկատմամբ խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Յանձնաժողովը կը կազմէին Դատական ու Ներքին գործոց Վսեմ· նախարարք և Եպարքոսական ու Ներքին գործոց նախարարութեան խորհրդականք։

ՎԱՆԱՑ նահանգին վարչութեան վերաբերեալ ինչ ինչ գործոց քննութեանը համար պաշտօն յանձնուած է Պետական Խորհրդոյ անդամներէն Ազիզ պէյի, որուն պիտի ընկերանայ նաեւ ուրիշ պաշտօնեայ մը։ Ազիզ պէյ իրեն ընկերացող պաշտօնէին հետ ի մօտոյ Վան պիտի ուղեւորի։ (Ս—ՀՀ)

ՎՍԵՄ· ԱԲԻԿ ԷՖԷՆՏԻ ՈՒՆՃԵԱՆ այս տարի նուազուրդով սանձներ է բանակին համար պէտք եղած արմտեաց հայթայթումը։ Այս նպատակաւ, Արեւելեան Ռումելիէն մեծաքանակ արմտիք գնած է։

ՀՆՑԱԽՏ·—Առողջապահական Վարչութիւնը հնտախտի դէպքերու վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնները հաղորդած է կայս· պալատան առաջին քարտուղարութեան·

Թուական	դէպք	մահ	տեղ
Նոյմ·	17	2	—	Բէյքթա
»	18	—	1	»
»	»	—	1	Գեկրատ
»	17	2	—	Ռիւքանիա
»	18	1	—	Տրապիզոն
»	»	—	—	Կարին
»	»	1	1	Բաբերդ
»	»	1	4	Երզնկա
»	»	13	15	Վան

—Տրապիզոնի մէջ՝ Նոյեմբեր 18ի երեկոյեն մինչեւ 19, 4 դէպք ու 3 մահ։ Նահանգին միւս կողմերուն մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

—Պարսկաստան զրկուելիք զինուորական բժիշկներէն երեքը Վան պիտի ուղեւորին։

ՇԻՐԲԷԹԻ ԹԱՇԻՐՅԻՆ բաժնեեղարդ ընդհանուր ժողովն երէկ ի նիստ գումարուեցաւ Նաֆիսի պաշտօնատան մէջ ընդ նախագահութեամբ Աւետարական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Թէվֆիգ փաշայի։ Նիստն սկսաւ ժամ 7½ին և աւարտեցաւ 10½ին։

Ներկայ էին՝ կայս. անձնական Գանձուն նախարար Միքայէլ էֆէնտի Փորթուգալ, Շիրբէթի տնօրէն Հիւսէյին Խաքի էֆէնտի, Մաքսուտ Սիմոն պէյ, Աւետարան տնօրէն ու Պօրսայի Գումիսէր Իսմայիլ Հաքգը պէյ, Շիրբէթի վարչական ժողովին նախագահ Հաֆրզ Վէհպի էֆէնտի, Պետական Խորհրդոյ անդամներէն Ապպաս ու Իպրահիմ փաշաները՝ որդիք Հալիմ փաշայի, Ապլավերաի Յովհաննէս էֆէնտի, Բ· Դրան իրաւագէտ խորհրդական Գաբրիել էֆէնտի Նորատունկեան, Պոլսոյ Ապահովութեան Մնաուկին տնօրէն Լօմէր պէյ, Խարիճիյէի թղթակցութեանց գլխաւոր քարտուղար Մուսթաֆա Թահսին պէյ, Վահիտ էֆէնտի, Էօմէր էֆէնտի, Մաքսուտ Սեպուհ պէյ, Սրվաճեան կարապետ էֆէնտի, Եէնիտունեա Տիմիթրաքի էֆէնտի և այլ բաժնեեղարդ։ Կարդացուեցան ընկերութեան վարչական ժողովոյ անցեալ 1307 տարւոյ համաբատութիւնն ու հաշիւները ինչպէս նաեւ զայնս քննող յանձնաժողովին տեղեկագիրն, որ կը յայտարարէր թէ Շիրբէթի Խարիյէն գոհացուցիչ վիճակի մէջ է։ Համարատուութիւնն ու հաշիւները վաւերացան։ Որոշուեցաւ անցեալ տարի մարտ ամսուն իւրաքանչիւր բաժնի համար տրուած հինգ ոսկւոյ տակաւին զատ 2½ական ոսկի շահաբաժին վճարել։

Վարչական խորհրդոյ անդամոց ընտրութեան ձեռնարկուելով, նախորդ անդամք վերընտրուեցան։ միայն Սրվաճեան Կարապետ էֆէնտիի տեղ, որ պաշտօնով մայրաքաղաքէս բացակայ մնալուն համար ժողովին նիստերուն չի կրնար ներկայ գտնուիլ, անդամ ընտրուեցաւ Խարիճիյէի թղթակցութեանց գլխաւոր քարտուղար Մուսթաֆա Թահսին պէյ։

Ժողովն որոշեց երկու նոր շրջանաւերու շինութիւնն յար և նման 37 ու 38 թիւ շրջանաւերուն։

ՀՌՈՄԱՑ Ս· Պապին եպիսկոպոս ձեռնադրուելու յիսնամեայ տարեդարձը պիտի տօնուի յառաջիկայ փետրվար 18ին։ Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարք Ազարեան Գերապայծառ մէկ ամսէն Հռոմ պիտի ուղեւորի այդ առթիւ կատարուելիք հանդէսներուն ներկայ գտնուելու համար և իրեն պիտի ուղեկցի Բօղոսեան Յովհաննէս վարդապետ։

ԱՐԿԱԾՔ·—Նախընթաց օր անգլիական շոգենաւ մը, որ ցորէն բեռցած Սեւ Ծովէն կուգար, Գավագի մօտ Ումուր Երիանուն տեղը իրեցաւ։ Սրբոյնի Նաւարանին կողմէ շոգեմակոյկ մը զրկուած է արկածեալ շոգենաւն ազատելու համար։

—Անցեալ իրիկուն ցաւալի արկած մը պատահեցաւ Գալաթայի Բազար Քաղ։ Խանութի մը վերի յարկը բնակող վաճառականաց մարդ մը, որ գինով էր, պառկելու ատեն առանց գիտնալու կրակարանը չրջեց։ Տախտակամածները բռնկեցան և պատուհանէն մուխ ելնել սկսաւ, սակայն անմիջապէս օգնութիւնք հասնելով վտանգին առաջքը առին։ Այդ մարդ առանց բան մը իմանալու քնացած ըլլալով, մուխէն խղդուած էր։

ԽԱՐԵՐԱՑՈՒԹԻՒՆ·— Ակից քանի մը շաբաթ առաջ, շէք կերպով հագուած գրիչ-խարկաւոր երիտասարդ մը ի Բերա, Համալ Պաշի վաղոցը Մաւի անուն կնոջ մը տունը կ'երթայ, ուր քիչ մը նստելէն ետքը, կը հրամայէ տան ծառային որ երթայ կառք մը բերէ իրեն։ այդ պահուն կը հասկացուն տան տիրուհիին թէ ինք ազնուական և հարուստ ընտանիքէ է և անունն ալ Հիւսէին, և թէ այլ և այլ պատճառներով գլխարկ դրած է։ Կառքը կուգայ, ուր մտնելէ առաջ Հիւսէին թէս մը բերել կուտայ ծառային եւ գլխարկն հանելով զայն կը դնէ գլուխը։ Յետոյ, տունին երկու աղջիկներուն հետ կառք կը մտնէ և կը հրամայէ կառապանին Շիլի՝ Արթինին քազինօն տանիլ զիրենք։ հոն առատօրէն կը մատուցուին զինի, օղի և ընդեղէնք։ Երիտասարդը ամէն բան առատ կուզէր։ մինչեւ իսկ պահ մը սիրոը ներգնալով կը հրամայէ որ խումբ մը նուագածու բերեն։ Ինչպէս պարտիզպան մը կը տեսնէ որ իր քովէն կանցնէր, կ'արգահատի անոր վրայ և ըստ որում ունեցած դրամը պանդոխտ էր, մէկիս մը կ'առնէ կառապանէն եւ կուտայ այդ խեղճ մարդուն, որ հազար երկրապագութիւն ընելով կը հեռանայ։ Մինչ այս մինչ այն, իրիկուն կ'ըլլայ։ Հիւսէին պէյ կուզէ մեկնիլ, հաչիւ կ'ուզէ քազինօճէն, որ 400 դրուշի հաշուեցոյց մը կը ներկայացունէ։ պէտք կը զայրանայ առարկելով որ իր հաշուն ազկից պակաս է. կռիւը կը մեծնայ, աղջիկները կը վախնան և ուրիշ կառք մը վարձելով կը հեռանան։ Հիւսէին պէյ ի վերջէ կը յայտնէ թէ վրան ոսկի չունի, ուստի քազինօճին կառապանին քով կը նստի և կառքը ճամբայ կ'ելնէ։ Քիչ մը յառաջանալէն ետքը, Հիւսէին պէյ կառքին գուռը կը բանայ եւ կանչելով քազինօճին, կը սասսէ զայն եւ կը սպառնայ ոստիկանութեան յանձնել եթէ իրեն ընկերանայ։ միայն թէ երկտոր մը կը յանձնէ անոր, պատուիրելով որ հետեւեալ օրը սեղանաւոր Քօսթաքիին տան և չորս ոսկին առնէ։ խեղճ մարդը զարմացեալ՝ կը հեռանայ։ Եւ կառքը ճամբայ կ'ելնէ սրարշաւ։ Կառապանը կը մտածէր թէ ի՞նչ ինչպէս պիտի կրնար ըստակը կորզել այդ վայելչազգեաց խաբեբային ձեռքէն։ Փողոցի մը քիւրանը պէյը դուրս կ'ելնէ և կառապանն ալ ետեւէն կ'երթայ կառքն հոն ձգելով։ կը դառնան ու կը դառնան, կը հասնին Քոնքորտիան առջեւ, ուր մարդոց համախմբում մը կար։ կառապանն ապշութեամբ կը տեսնէ որ իր կառքը չրջապատուած է։ Ձիերը սանձարձակ վազած էին մինչեւ հոն, ուր մարդոց վրայ հասնելով բռնած էին կենդանիները։ Վերջապէս ոստիկանը կը ձերբակալուի կառապանն, որ այլ եւս չի տեսներ Հիւսէյին պէյը։ Սա չունչը Մաւի տունն առած էր հեւ ի հեւ։ կը յանդիմանէ երիտասարդն ու Ալի աղային։ Ալի աղան ոսկի տայ իրեն և ինք երթայ նորէն այդ գումարն առաջարկել Մաւին։ Կ'առնէ ոսկիներն և այլ ետ չի դառնար, ինչպէս ըրած էր Հիւսէյին պէյը։

Վերջապէս գործն ոստիկանութեան կը հաղորդուի, քննութիւն կը բացուի և հուսկ ուրեմն կը ձերբակալուի Սկիւտարցի Հիւսէյին անուն պարսիկ մը, որ Բերայի չիք երիտասարդն ու Ալի աղային միջնորդն էր միանգամայն։

Խաբէբան կուրանայ իրեն վերագրուած խաբեբայութիւններն։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ խումբն իր առաջին ներկայացումը տուաւ երէկ գիշեր Թէպէ-Պաշբի թատրոնին մէջ, որ ամբողջովին լեցուած էր ընտիր բազմութեամբ մը։ Ներկայացումն սկսաւ Համիտէ քայլերգով, որուն յաջորդեցին հանդիսականք և ծափահարեցին։

Ներկայացումը բաւական յաջող գնաց, առանց սակայն հրապուրիչ նորութիւն մը ունենալու։ Ուրիշ առթիւ կը խօսինք Ֆրանսական խումբին վրայ։

Վաղը գիշեր՝

ԼԸ ԲԸԹԻ ՏԻՒՔ (Le petit Duc)

Օպերա-գոմիք երեք արարուածով, մասնակցութեամբ տիկին Ալիս Ռէնի։

ՍԻՒՔ-ԹՈՒՌՆԻՒՐԸ հետզհետէ չափեկան ներկայացումներով յաջողութիւն կը գտնէ։ Ամեն գիշեր կը ներկայացուին նոր ու զբօսալի խաղեր։ Մասնաւորապէս կը գնահատուի Օր· Վիրճինիա Պորձա՝ իր զարմանալի լարախաղացութիւններով։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՆՈՐ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ ԲԱՆԱՄԱՑԻ ՎՐԱՑ

ՓԱՐԻԶ, 1 Դեկտ·— Խորհրդարանական յանձնաժողովոյն առջեւ, երեսփոխան Պ· Լակէռ ի վկայութիւն ներկայանալով, ըսաւ թէ Պառոն Ռէյնաքի գործակալ Պ· Առթոն ծանուցած է իրեն թէ Նոր գաւառի (պուլանժէական) ընտրութեան միջոցին ինք իբրեւ միջնորդ ներկայացած է Պ· Ֆլոքէի կառավարութեան, Բանամայի գործին առթիւ, և քաղաքական նպատակներու համար 300,000 ֆրի գումար մը վճարած է։ Յանձնաժողովը լսեց Պ· Բոնն, նախկին ընկեր Բոնն-Ռէյնաք և Ընկերութեան, որ յայտարարեց թէ Պառոն Ռէյնաք անձնական հաշիւ մ'ունէր նոյն տան մէջ, և 1888ին միւոին մը ֆրանք պակսեցաւ այն հաշուէն։ Նոյն տան ուրիշ ընկեր մը, Պ. Բրոքէ, նմանօրինակ վկայութիւն մ'ըրաւ, և յարց թէ այս միւոն մաս առ մաս յանձնաւ եր Պ· Առթոնի։ Պ. Շարլ տը Լէսէբս, Պառոն Բագիւ և Պ· Ֆոնդան, անդամք վարչական խորհրդոյ Բանամայի Ընկերութեան, հրաւիրուեցան յանձնաժողովոյն կողմէ, բայց դրեցին թէ չեն կրնար գալ։

Նոր Նախարարութիւնը դիտ ը կաշուած

ՓԱՐԻԶ.—Պ· Հարլի Պրիսոն տակաւին բանակցութիւններ կը կատարէ նոր նախարարութեան կազմութեան համար։

—Լէսքինա անուն Գերման մը ձերբակալեցաւ լրտեսութեան ամբաստանութեամբ։

ՐՈՏՏԱՄ.—Զարին եղբօր կինը, Վատիմիր մեծ-դքսուհին, որ ամուսնոյն հետ հոս եկաւ, ծունկին վրայ ցաւ ունի դեռ, չկրցաւ քալել, և գինք փոխադրել պէտք եղաւ կայարանի ընդունելութեան սրահը։

ՍՈՖԻԱ.— Աւստրիա-Հունգարիայէն թէ գետի և թէ ցամաքի ճամբով եկողներու քառանգինան 5 օրուան և ա՛չ թէ 24 ժամուան լիզուցուած է։

ՊԵԼԻՐԱՏ.—Զինուոր մը հնտախտ մեռաւ, և երկաթեայ Դուռն աշխատող երկու գործաւորք ևս վարակեցան։

ՓԷՇԹԱ.—Այսօր, 3 վար· 3 մեռեալ հնտախտ։

Վակտրան

ՂԱԱԹԻ, 20 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱՐՈՒՈՅ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 ½
3 » Փարիզի »	22 75

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՈՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց. [Միաց. Դ. Սէրի] ...	23	26 1/2
Բերայի մէջ... ...	—	—
Առաւօտուն բացուեցաւ... ...	23	21 1/2
Կէս օրին ...	23	22 1/2
Թանկիլանը Օսմանիէ երէկ երեկոյ ...	—	—
» » ժամ 3ին ...	83	20

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹԱԹՈՒ

Փոխադրութիւն ...	Ա. Սէրի ...	35	1/4
» ...	Բ. » ...	30	3/4
» ...	Գ. » ...	23	22

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄՔ

Օսմանէ Ժէնէրալ ...	Անզլ. Լր.	5	10
Քրէտիտ Ժէնէրալ ...	» »	8	05
Պանք տը Քոնս. ...	» »	5	06
Յօս. Շանժ է վալէօր ...	» »	4	24
Ռէժի ...	» »	15	34
Թրամուէյ ...	» »	630	
Բուամէլիի Երկաթուղի ...	ֆր.	89	1/4
Բաժնեմուղի Լաւրիօնի ...		85	

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՎ

Օսմանեան ոսկի ...	զրշ.	100	
20 ֆրանքնոց ...	»	87	36
Անգլիական ոսկի ...	»	110	25
Մարք Գերմանական ոսկի ...	»	107	20
Իմպէրիալ ...	»	90	05
Քրիմլից ...	»	51	20
Ռուպլի Թղթադրամ ...	»	9	17
Մէճ. արծաթ [տարբ.] ...	»	108	
Մանր արծաթ ...	»	102	20
Մէկեալիք ...	»	97	
Թապիյէ ...	»	—	—
Տոկոս Ղալաթիոյ Ծակարանի ...	»	6	

ՍՐԲՈՑ ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ ՏՕՆ Ի ՍՈՒՐԲ ԷՋՄԻԱԾԻՆ (*)

Զանգակները կը հնչեն քաղցր ներդաշնակութեամբ· երկարօրէն կը հընչեն ինն ձայն զանգակաց։

Արձագանգը կը բարձրանայ զանգակատան գմբէթը, և կ'անդրադառնայ խորանին կամարները։ Կամարներէն ի վեր կը ծաւալի արձագանգն ընդարձակ հորիզոնին մէջ· Վաղարշապատին, շրջապատին, անտառին, այգեաց, հրապարակին։

Կը սկսին շարժիլ թռչունք, որ թեւածալիկ երամ երամ կ'սպասեին, Ծառոց լծաւերէն, կտուրներէն, եկեղեցւոյ տանիքէն, գմբեթաց եզերքներէն։ Վարժուած էին· կը խառնէին իրենց այլայլիկ ձայնիկը զանգակաց զողանջին։

Ընդհանուր շարժումն կը սկսի· Ուխտաւորք կը հաւաքուին մեծ բակը, խառնիխուռն, գոյնզգոյն իրենց տարազներով· գունդագունդ, սեռով, սերընդով, հասակով, գեղով· ալեւորն ու մանկտին, տղամարդն ու մատղաշ աղջիկն, մայրն ու այրը, գիտունն ու ուսմիկը, դաշտի դաւակն ու քաղքի պարոնը, ամենքն Հայ, ջերմագին եռանդով լի· կը շարժին ալէծուփ, կը մրմնջեն, և իրենց ձայն իբրեւ ձայն ընթացից յուրց· Զովագին կը շնչէ հովիկն առաւօտուն, շարիշար կ'երեւին դռամբ քահանայից, կը ծածանին վեղարք աբեղայից, կը խշխշան ծաղկեայ վերարկուք սրբազանից· Թափորը կը կազմուի·

Սարկաւագունք, դպիրք եւ հարիւրաւորք ձեմարանին երգարան ի ձեռին, կը հնչեն զանգակներ միեւնոյն քաղցրաձայնութեամբ, և ճեմարանականք կ'երգեն մեղմագին «Անձինք նուիրեալք սիրոյն Քրիստոսի···» Կոմիտաս կաթողիկոսի հոգեռաւիղ տաղն ու քնարը։

Կ'ընթանայ թափօրն չքեղ հանդիսաւորութեամբ, անցնելով Տրդատայ դռնէն, վեհարանի հովանեաց ներքեւէն, վաղարշապատի հրապարակէն, ճեմարանի հոյակապ ճակատուն առջեւէն, պարսիզի քովէն, մեծ պողոտայէն մտնելով դաշտի ընդարձակութեան մէջ· Զանգակները կը հնչուին, շարականը կ'երգուի· «Բարբառ երկնաւորք լցին զերկիր···»· Թափօրը կը ստուարանայ հետզհետէ· Այգեգործն, հնձողն, ջրուորն, նախրորդն, հովիւն, դառնապածն, իրենց լաճերն ու աղջիկները միասին կայնած, խորին երկիւղածութեամբ կը խաչակնքեն, գլուխները բացած, զմայլած թափօրին կը նային, կրօնից, հաւատալեաց, երգեցեաց տպաւորութեան տակ, և ուրոյնք և պառինք իրենց քաղցր այերը յառած կը բառաչեն ու կը մայեն, կ'ընթանայ թափօրն։

Հնձաններուն մօտ ենք· Ահա Շողակաթ· վանքն ու տաճարն· Իւր չուրջ կանանչամուգ այգեստանք, դալարաւէտ մարգ, և հասկաթուռ արտորայք· Օրհնութիւն երկրին, գեղեցկութիւն հովտին, և մարդն քանի՜ գեղեցիկ ի մէջ այնքան պարարտութեանց և գեղոց· Աստ հաստատուած էր չքնաղագեղն Հռիփսիմէ երեսուն և եօթն չքնաղ եւ սուրբ կոյս ընկերօք· աստ երկնային ողկոյզն ի մէջ ողկուզաց որթոց· աստի «Հոտ անուշից բուրեցան ի Քրիստոս...»։

Կը յառաջէ թափօրն· Միշտ այգեստանք, միշտ արտորայք մեր չուրջն ու առաջ, և անդէոց ու խաչանց երեմակք, և ի ձայն, և ի փայլ, և ի կերպս զանազան հաւք թռուցեալք· Արդարեւ «Եղեմ Աստուածատունկ զարդարեալ···»· Ցաւչտակութիւն յանկարծ, հիացումն· «Զօրք հրեշտակաց ընդ մարդկան··· եւ կանայք ի յերկինս զինեալք··· Լնան Աստուած ամենազօր զօրութեամբ խոնարհեալ տեսանել զհանդէս կուսանացն···»։

Հասած ենք հանդիսավայրն· Ահա տապարեզ նահատակ կուսին· հսկայակերտ վկայարանն Սրբոյն Հռիփսիմեայ· Հոյակապ գմբեթն արձակեց իւր ցնծութեան նշանն· հնչեցին զանգակներ տաճարին, սիրագին ոգեւորութեամբ թափօրն մտաւ ի տաճարն· եւ բոլորեցաւ Կոմիտասայ շիրմին շուրջն· Անդ լռեցին երգողք· բայց մի սխրալի եղանակ լսելի կը լինէր դեռ ընդ երկար· արձագանգն էր տաճարին· արձագանգ քնարերգակ ոսկեբաց սուրբ Կաթողիկոսին։

Եւ սկսան պատարագը· Դուրս մատաղները կը դնուին, աղաղակ խաչանց· Ներսը բուրումն խնկոյ, եղանակք դպրաց· «Քրիստոս պատարագեալ ի միջի մերում, Ալէլուիա»։

Բայց ո՞ւր է սուրբ կոյսն···։

Աւագ սեղանոյն տակ դուռ մը կայ բացուած· ներս կը մտնեմ ի խոր, խոնաւ, անձուկ անցքէ մը ներս, յայլոկողմն ի ներքոյ սեղանոյն, անուշահոտութեամբ լի վայր· դամբարան մը կայ լուսաթաթախ, խնկաւէտիկ, և երեք սրբասնեալ անձինք, Ս· Լուսաւորիչ, Ս· Սահակ Պարթեւ և Ս· Կոմիտաս կ'սպասաւորեն անդ, հսկելով իրենց կնքեալ գանձուն· Անդ, այդ մթնաշղին մէջ կը փայլի լուսեղէն Թագուհին, Ս· Հռիփսիմէն· Կ'երկրպագեմ· ինկած եմ հողոյն վրայ, վարած եմ շիրմին···։

Թողէ՛ք զիս այստեղ։

ՍՐՈՒԱՆԶՏԵԱՆՑ

ԳԱՐԵԳԻՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՆՈՐԱՎԷՊ

ԿՈՅՍ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Երբ ժաք տը Թիէվռը անցեալ ձմեռ եկաւ հաստատուիլ քիչ մը մինաւորիկ ամբարանոց մը Նիսի և Մանթոնի միջեւ, ուրիշ նպատակ չունէր եթէ ոչ մէկ երկու ամիս հանգստանալ, արեւը վայելելով և երկինքն ու ծովը դիտելով։

Վասն զի, քառասուն և հինգ տարեկան հասակին մէջ, ինքզինքը ծայրայեղապէս խոնջ կը զգար մարմնով ու մտքով։ Իր յոգնութիւնն յառաջ կուգար իսկապէս չէ թէ սիրած ըլլալէն, այլ խիստ չատ անգամ սէր կեղծած ըլլալէն, և միշտ մտային գործունէութեան մեծ սպառումով։

Ժաք Տօն Ժուան մը, «արուեստավարժ» մը չէր, այլ նշանաւոր և ինքնատիպ ճաշակով արուեստասէր մը։ Ամեն կիներու նկատմամբ բնածին բարեսրտութեամբ լի, իր ընտրութիւններուն մէջ միշտ փափկասէր և ինքնավստահ էր եղած։

Կանանց քով ամեն բանէ առաջ փընտրած էր զգայնիկ «պարագայներ», սէր ազդելու կերպեր որք ո և է կէտով նոր երեւեին։ Բայց որովհետեւ, սասնկ գործերու մէջ, քիչ մը եղական դգացումներէ՝ այլ եւս միայն բացառիկ կացութիւններու մէջ կը ներկայանան, այս պարագայներուն փնտռտուքը յաճախ դժուարութիւններու կը մատնէր զինքը, որոնցմէ դժուարաւ կ'ազատէր ինքզինքը։ Երբեմն, այդ բանն ըրած էր՝ իր ուղածէն աւելի տառապեցուելով ուրիշները, և ինքզինքն ալ տառապեցուելով իր կարծածէն աւելի։ Եւ ասոր համար է որ լրջորէն որոշած էր Թողուլ որ գարուն մը հանդիստ ընէ իր սիրտը։

Մնաց որ այս էր եղած իր բժիշկին ալ խորհուրդը։

. . . Գրեթէ ամեն օր կերթար դեղերի հովէն պատապարուած և դէպի ծով խոնարհած հովտի մը ծմակին վրայ։ Ամեն անգամ որ արեւը տաք ըլլար, տիկնոջ մը և մանկամարդ աղջկան մը կը հանդիպէր հոն։ Տիկինը պատկառելի կերպարանք մը ունէր, մանկամարդ աղջիկը սիրուն էր և յայտնապէս թոքախտաւոր։ Ժաք զանոնք բարեւելու և անոնց հետ քանի մը խօսք փոխանակելու սովորեցաւ։ Անոնցմէ բաժնուելէն ետքը, գռեհիկ արգահատանքով մը կ'ըսէր միտքէն։

—Խե՜ղճ աղջիկ։

Իմացաւ թէ հայրը մեռած էր այն սոսկալի պատէն, յետոյ անդրանիկ որդի մը· թէ մանկամարդ աղջկան անունն էր Օր· Լիւս· թէ այս տիկիններ դրամական բաւական հաւասար կացութիւն մը ունէին· թէ կանաւորեալ օթեւի մը մէկ փոքր յարկաբաժինը կը բնակէին· թէ քաղցրաբարոյ էին· թէ ամեն ոք կը ցաւէր անոնց վրայ, և թէ ամեն մարդ բարի միայն կը խօսէր անոնց նկատմամբ։

Քիչ մը աւելի հետաքրքրեցաւ երկու կիներու մասին։

Մօրը դէմքը, երբ աղջիկն իրեն չէր նայեր, անհոգն վիշտ մը կ'արտայայտէր, վիշտ մը որ ա՛լ չի յուսար և որ բան մը չի հակնար զաւկին ու ամուսնին սնարին մօտ ըրած հոգումներէն, երկու հոգեվարվարներէն, երկու թաղումներէն, այս բան քիչ ատենէն նորէն տեսնելու և վերջապէս աշխարհի մէջ մեռնուորիկ մնալու ստուգութենէն, յանցելումն թաղուած իր բովանդակ հոգիով··· Եւ ժաք կը սքանչանար թէ ինչպէս այդ մայրը կրնար, իր հիւանդին մօտ, ունենալ ժգոյն ժպիտներ, նոյն իսկ կեղծ զուարթութիւն մը, և, միտքն իր երկու մեռելներուն յիշատակովը լեցուն, խնամել և զարդարել իր ապագայ մեռեալը։

Հորթանսիպի սպիտակութեամբ, աչուքներն յոյժ մեծ, քիթն յոյժ բարակ, ձայնը խիստ հնչուն, մազերն յոյժ հոծ, իր մամագոյն ձեռքերուն վրայ կապոյտ երակներ, ըացնելու չափ գլուգ և փափուկ, իր գեղանազութեամբ որ կը գուշակուէր շրջագեսներուն ծալքերէն և շալերուն ոլորումէն, փոքրիկ հիւանդը, կարդալու համար չատ տկար ըլլալով եւ աւադին վրայ մոռնալով սկսուած ժգոյն ջրաներկներ, ուր նաւերու առագաստները ծաղիկներու կը նմանէին, ամբողջ ժամեր անշարժ կը մնար, նայուածքն հորիզոնին վրայ մոլորուն։

Եւ ժաք կը մտածէր։

—Ի՞նչ կը մտածէ այս փոքրիկն որ պիտի մեռնի, և որ գուցէ դիտէ այդ բանը։

Օր մը Լիւս, իր երկար գուռնատ փոքր ձեռներով քաղաքի մը կը շիներ ճերմակ եւ կապոյտ մեսաքներով։ Ժաք ըսաւ անոր։

—Սիրուն է, օրիորդ, այդ ձեր շինածը կարծես պէպէքի գոտկ մըն է։

—Ասիկա, ըսաւ Լիւս, բարեկամուհիի մը համար է որ անցեալ տարի ամուսնացաւ և որ պէպէքի մը կը սպասէ։ Անիկա չատ երջանիկ է։

Յաջորդ օրը, նոյն նստարանին վրայ, իր մօր քովը նստած, Լիւս կը կարդար։ Էջն ուր աչքն յառած էր կ'երեւի թէ չատ կը հետաքրքրէր զինքը, վասն զի ժաք աւնոր արտեւանանց շարժումէն տեսաւ թէ մէկ քանի անգամ կը կարդար զայն։ Յետոյ մտախոհ մնաց եւ մոռցաւ թուղթը դարձնել։

Ժաք մանկամարդ աղջկան ետին անցաւ եւ, աչքն յածելով բաց էջին վրայ (գիրքը «Լէժանտ տէ Սիէքլը»ի մէկ հատորն էր) սա երկու տող ոտանաւորը կարդաց։

Սիրայօժար կը մեռնիմ, ո՛ դիցուհի։
Բայց ոչ սիրած ըլլալէ առաջ։

Լիւս կը մտածէր։

«—Երկար ատեն չպիտի ապրիմ։ կը ծածկեն ինէ, բայց ես գիտեմ, քանի որ նոյն հիւանդութիւնն ունիմ զոր ունէին հայրս եւ եղբայրս։ Արդ, քանի որ պէտք է, կ'ուզեմ մեռնիլ մանկամարդ։ բայց կուզէի, ակից առաջ, ապրած ըլլալ ինչպէս ուրիշ կիներ։ Բարեկամուհիներուս մեծագոյն մասն ամուսնացած է։ Անոնք որ տակաւին չեն ամուսնացած, մարդեր կան որ կը սիրեն զանոնք եւ որ դարպաս կ'ընեն անոնց։ Ինծի երբէք ըրած չեն այդ բանը։ Ուրեմն չպիտի գիտնամ թէ ինչ է սիրուիլը, ամուսին ըլլալը, մայր ըլլալը··· Ամենեւին տգեղ չեմ։ Շատ անգամներ հանդիպեցայ երիտասարդներու որոնց անուշտ հաճելի երեւցայ և որք, ի սկզբան, գիս սիրելու երեւոյթներ ունէին։ Եւ յետոյ, մէկէնիմէկ, իրենց կերպերը կը փոխուէին· կը դադրէին ինձ հետ մանկամարդ աղջկան մը պէս վարուելէ, նշմարած էին թէ յոգնութիւնը չէր արժեր, և իրենց աչքեր արգահատանք միայն կ'արտայայտէին···

«Ուրեմն, անմիջապէս յայտնի կ'ըլլայ թէ պիտի մեռնի՞մ։ Այս է տխուր բանը··· Այս պարոնը զոր ամեն օր կը տեսնենք, չար չէ և չատ բարի կը կարծեմ զայն։ Բայց հագիւ կը համարձակիմ խօսիլ հետը և երեսը նայիլ։ կը վախնամ զգալու թէ, անոր համար ալ ուրիշներուն պէս, հիւանդ աղջիկ մը կը նկատուիմ։ որուն հետ մեղմիւ վարուելու է քանի որ պիտի անհետանայ·· Ամեն մարդ բարեսիրտ է ինձ համար· ոչ ոք կը նեղանայ իմ քմահաճոյքներէս։ Բայց այս բարութիւնն իսկ, այն գորովագին երեւոյթը զոր ամեն մարդ կառնու երբ ինձ մօտենայ, ամենն վայրկեան կը յիշեցուցեն ինչ որ կ'ուզէի մոռնալ··· Ա՜հ, եթէ կարենայի այլապէս սիրուիլ··· քի՛չ մը միայն։ Ո՜րքան պիտի սիրէի այն մարդն որ սիրէր զիս տկարութենէս ու տժգունութենէս տարբեր բանի մը համար···

Ժաք իր կողմէ կը մտածէր։

—Զմայլելի է այս աղջիկը··· Օ՜հ, աղէկ գիտեմ թէ, առանց իր հիւանդութեան, գուցէ անչան ըլար։ Բայց այս տժգունութիւնը, այս տկարութիւնն, անխուսափելի մահուան գաղափարը··· էյ ուրեմն, ոչ, ապահով եմ թէ չքնաղ, նոյն իսկ քաջառողջ պիտի ըլլար··· խե՜ղճ աղջիկ։

Յետոյ ինքզինքնին կուգար։

—Ինչո՞ւ վխեղճ աղջիկ։ Վերջապէս այնքան ցաւալի՞ է։

Կը յարէր։

—Դժուար չէ գուշակել թէ ինչ կերազէ իր երկար լռութիւններու միջոցին··· լաւ ուրեմն, եթէ իրեն ընծայուէ՞ր այս ուրախութիւնը։ Եթէ իրեն տայի՞ն կնոջական կեանքի մը պարտնքը, սիրոյ պարտնքը։ Սիրուն ողորմածութիւն մը չէ՞ր ըլլար այնպէս ընել որ այս փոքր հոգին հեռանայ գրեթէ գոհ և ապրած ըլլալու երեւակայութեամբ··· Եթէ փորձէի՞··· բարեպաշտիկ կատակերգութիւն մը խաղալ պիտի ըլար··· եւ ո՞վ գիտէ թէ մինչեւ ետքը կատակերգութիւն մը կ'ըլլայ։

Ցանկարծ, մտահոգութիւն մը ունեցաւ։

—Եւ եթէ չի մեռնէ՞ր։

Հարցափորձեց Լիւսը դարմանող բժիշկը։

—Կորսուած է, պատասխանեց տոքթորը։ Բնաւ յոյս չկայ։ Եթէ երեք ամիս ալ ապրի, շա՛տ բան է։

—Շատ աղէկ, մտածեց ժաք։ Հաւանօրէն կեանքիս լաւագոյն գործը պիտի ըլլայ այս։

Գնաց գտաւ մայրն եւ Լիւսի ձեռքը խնդրեց։ Կինը նախ քիչ մը խենդ կարծեց զինքը, բայց, իր ամեն առարկութիւններուն, ժաք պատասխանեց։

—Կը սիրե՞մ զինքը։

Ցարեց։

—Դուք ապահով եք իմ դիտումներուս անկեղծութեանն ու բարութեանը վրայ, վասնզի հարուստ եմ և դրամծիւռ չեմ ուզեր քնաւ··· եթէ յիմարութիւն մը կ'ընեմ, անենեւին վնասակար չէ։ Բայց գիտե՞ք թէ յիմարութիւն մըն է այս։

Անհաւատալի բուժումներու օրինակներ ի մէջ բերաւ· պերճախօս եղաւ· մօր սիրտին մէջ յոյսի հեռք մը արթնցուց։

—Վերջապէս, ըսաւ, ես վայրագ մէկը չեմ, և, որչափ ատեն որ պէտք ըլլայ, ձեր աղջկան հետ պիտի վարուիմ փոքր հիւանդ բրոջ մը պէս։ Երկուքս ի միասին պիտի սիրենք զայն և կրցածնուս չափ պիտի խնամենք, այսչափ։

Թոյլ տուեցաւ իրեն որ սէրն յայտնէ օրիորդ Լիւսին և դարպաս ընէ անոր։

Իր ուղղած սիրոյ առաջին խօսքերուն, Լիւս ուրախութեան մեծ փայլ մը ունեցաւ աչուքներուն մէջ։

—Ուրեմն իմ մեռնիլս բոլորովին տոյդ չէ՞։

—Ստոյգ չըլլալուն ապացոյցը սա է որ, սիրելի Լիւս, կ'ուզեմ ամուսնանալ ձեզ հետ։ Արդ, ես խելքս գլուխս մէկն եմ։ Եւ եթէ մտածէի որ պիտի բաժնուիք ինէ, չա՛ր, այդքան մեծ վիշտ մը կ'ունթարկէի՞ ինքզինքս։ Պիտի ապրիք, վասն զի կը սիրեմ զձեզ։

Լիւս չատ պարզ գտաւ այս պատճառաբանութիւնը Ըսի՞ թէ ժաք չատ առողջ պահած էր ինքզինքը և իր ուրախ ժամերուն, երիտասարդի մը կերպարանքն ունէր տակաւին։

Ամբողջ ամիս մը, ամեն առտու, ծաղիկներ կը բերէր իր նշանածին։ Ժամերով սիրատարի խօսակցութիւններ կ'ունենար անոր հետ։ Լիւս, երանագեղ, ծրագիրներ կը յղանար։ Ժաք երբեմն անոր հակառակելու ճարպիկութիւնը կ'ունենար, եւ մինչեւ իսկ կը յանդիմանէր զայն քիչ մը, ճիշդ ա՛նքան որքան պէտք էր ապացուցանելու նմա թէ ա՛լ չէր նկատեր զինքն իբր հիւանդ մը մեռնելու դատապարտուած։

Կարգադրեց հարսանեկան սենեակը։ Պատերը ծածկել տուաւ վարդերանգ մետաքսով, Հնդկաստանի կակուղ մուլիներով Արհեստական յակինթէ նուրբ պսակներ վեր կը բռնէին գորգերի՝ կիսաբոլոր պատուհաններուն և հայելիներուն շուրջը, և չատ բարձր կը բռնէին, օդին չըշաբերութիւն պատ ձգելու համար, անկողնին վարագոյրները, անկողնին մը ոչ չատ լայն, գրեթէ մանկամարդ աղջկան մը անկողինը։ Եւ սենեակն համբուն, հանգստարանի մը նման, թարմութիւն մը և փափկութիւն մը ունէր այնքան տարօրինակ գերդ ներեւոյթով, որ այդ վիճակին մէջ կը զգացուէր թէ «քիչ ժամանակի համար» պենը։ած է։

Արարողութենէն ետք ժաք հոն առաջնորդեց Լիւսը, աւելի ապիտակ քան իր հարսանեկան պարեգօտն ու նարնջենիի ծաղիկներն և արգէն գրեթէ կիսաեռ, այնքան սաստիկ էր իր ուրախութիւնը։

Ժաք ծունգերուն վրայ առաւ զայն։ հանուեցուց մեղմ նախզգուշութիւններով։ Մանկամարդ աղջիկը թեթեւօրէն կը հեւար, գուռնատ շուրթերը բացխփիկ՝ իր փոքրիկ ակռաներուն վրայ, փափուկ թեւերը իր ամուսնին վիզը նետած, սքանչացմամբ դիտելով զայն, ամեն բան մոռացած։ Եւ, իր կուրծքին վրայ զգալով այս փոքր մարմինն այնքան թեթեւ, այնքան գրգռուն, այնքան քիչ նիւթով շինուած, այս մարմինն որ ժամանակ չէր ունեցած մեղանչելու և որուն այնքան մաքուր կերպարանքը տեսիլքի պէս պիտի նուաղէր, ժաք անհուն գորովով համակուած էր։

Յետոյ, թուեցաւ իրեն թէ փոքրիկ աղջիկն էր զոր կը բռնէր իր սիրտին վրայ։ Զհամարձակեցաւ իսկ անոր շուրթերն համբուրել։ Եւ երբ հագցուց երկար շապիկն համակ զարդարուն ժանեակներով և անգոյն ժապաւէններով, անկողինը տարաւ զայն՝ տղու մը պէս։

Դիշերն անցուց անոր քով նստած և ձեռքը բռնելով···

Այսպէս անցաւ շաբաթ մը։

Ութերորդ օրը, մեռնելէ ժամ մը առաջ, Լիւս ըսաւ ժաքի ականջին։

—Բարեկամս, կարծեմ թէ քիչ յետոյ ա՛լ պիտի լմննամ··· բայց չափազանց, չափազանց դժբախտ չեմ··· Գիտեմ թէ միշտ, միշտ պիտի յիշէք զիս··· Եւ ձեր չնորհիւ պիտի կրնամ ճանչցած ըլլալ, ուրիշ կիներու պէս, ամուսնական երջանկութիւնն և ըսել· «Ամուսինս»։

Արդ, իրենց ամուսնութեան առաջին և միակ շաբաթը՝ ժաք անոր սնարին քով նստած անցուցած էր, բացի մէկ գիշերէն յորում, շատ յուզուած տեսնելով զայն, առանց հանուելու երկնցած էր անոր քով գլուխը բռնելու և օրօրելու համար զայն···

* * *

Այդ դէպքէն ի վեր ժաք շատ ծերացած է։ Պատճառն այն է որ առաջին անգամ ըլլալով ճանչցած է սէրն ու վիշտն՝ իրենց լիութեան մէջ։

ԺԻՒԼ ԼԸՄԷԹՐ

ՀԱՆԵԼՈՒԿ

Երկու զոյգ մայր ու աղջիկ երեւ ոսկի կը գտանեն, զորս իրենց մէջ բաժնելով, իւրաքանչիւրը մէկ մէկ ոսկի կ'առնէ· այս հաւասարապէս բաժանումը ի՞նչպէս ըրած են։

* * *

Սոյն հանելուկին ճիշդ լուծումը, մինչեւ երկուշաբթի, 23 Նոյեմբեր, ամենէն առաջ «Արեւելքի» խմբագրատունը զրկուին՝ եթէ արտասահման սեռէ է, մետաքսեայ փողկապ (քառաթ) մը, իսկ եթէ իգական սեռէ, տանթելայէ գունաւոր թաշկինակ մը, իբր մրցանակ տալ կը խոստանայ։

ԼԻՈՆ-ՇԱ.

ՁՈՂԱՐՃԱԼԻՔ

Ընտանեկան ճաշ մը։

Տիկին Ֆիլիսոր, կուռասէր պառաւ պշրուկի մը կ'ըսէ իւր զրացիին։

—Պարոն, չեմ գիտեր թէ ի՞նչ ըսել կուզէք··· քառորդէ մ'ի վեր է որ ոտքիս վրայ կը կոխէք···

Դրացին.—Ներողութիւն, տիկին··· կարծեցի թէ սեղանին ոտքն է։

* * *

Ծայրայեղ կերպով խոհեմ և զգոյշ մարդ մը յանկարծ սաստիկ հարբուխ մը կ'ըլլայ, և անմիջապէս բժիշկ կանչել կուտայ։

—Տեսնենք, կըսէ բժիշկը, կը յիշե՞ս թէ ո՛ւր տեղ պաղ առիր։

—Չեմ գիտեր, կը պատասխանէ մարդը։ Ա՛հ, միտքս եկաւ, երէկ պատմութիւն մը լսեցի որ շատ պաղ էր։

* * *

Կայարանի մը կիչէին առջեւ։

—Ի՞նչ է այս··· քանի վայրկեան է որ հոս կապասեմ։

Պաշտօնեայն.—Ի՞նչ ընեմ, ես ալ տասն երկու տարի է որ ամսականիս յաւելման կ'սպասեմ։

* * *

Բժիշկը՝ վեստի մը կը մատնենայ Լամանը ականջն ի վար կ'ըսէ։

—Աւա՜ղ, պարոն, ձեր զոքանչը հաղիւ ժամ մը կ'ապրի։

—Ա՛հ, տօքթոր, կ'ըսէ վեստն, ինձ փաւփաք կուտաք որ ժամացոյցս առաջ քաշեմ։ Տ. Զ.

ՍԻՍԱՆ՝ ԲԱՑԵՑ ԴԵՂԵՑԻԿ ԼՈՒՍՈՒՄՆԵՐ ԶՈՐԵՐԵՇԱԲԹԻ ԱՒՈՒՐ ՀԱՆԵԼՈՒԿԻՆ

Ո՞ր կը գտնիս Էջենկոտինի, Հարոտոտինի և Սարախոտինի։

ՊԱՏԱՍԽԱՆՔ

—Միայն երազի մէջ։ (Կ. Պ.)

—Կնոջ սրտին մէջ։ (Ս. Գ.)

—Վաղուան քաշուելիք վիճակահանութեան առաջին թուոյն մէջ։ (Ե. Թոմասեան)

—Ցարմար ամուսնութեան մէջ (Գասարոյի մը)։

—Եթէ այս հանելուկն առաջարկողն ինք յաջողի գտնել անոր ճշմարիտ լուծումը, մարդկային սեռին երախտագիտութեան կ'արժանանայ։ (Լեւոն Ծովեփեան)

—Պարտապահանջիս տեսարին մէջ։ (Փ. Եսդեան)

—Գնրեզմանին մէջ։ (Կ. Ս. Թոսունեան)

—Եթէ սիրտ մը՝ իր սիրած սրտին հետ միանայ, հոն կը գտնէ երջանկութիւն, հարստութիւն և ուրախութիւն։ (Ե. Գ. Մ.)

* * *

Բուն լուծումը, զոր հրատարակեցինք երէկ, գտած են նաեւ Պ. Լեոն Շիրինեան և Ս. Սահակեան վարժարանի աշակերտներէն Պ· Խաչիկ Համբարձումեան։ Բայց առաջնութիւն ունեցած է Պ. Եարաճանեան։

ՍԿԴՐԻՒ ՄՕՏԻՒ ՉԿ Դ. ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 15 սեպտ· 1892

Պարոնայք Սգոգ և Պոստ,

Ցորչէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սգոգդ չարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դեպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հանգոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախասիրեալ համարուելու է Յօտիս ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ Ա ԱՆՏՐԷԱՍԷՍ

Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակի

ԼԱՆՕԼԻՆ

ԲՐԻՄ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ

ԼԱՆՕԼԻՆ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ այրուածոց կեղեքուածներու։

ԳԵՐԱԶԱՆՑ մորթի պահպանման համար, մանաւանդ մանուկներու մասին, և զոյնի պահպանման։

ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ մորթի հիւանդութեանց և ընդդէմ արիւնթութեանց։

Կը վաճառուի ամեն դեղարանները եւ դեղօրէից ու անուշահոտութեանց մթերանոցներու մէջ։

Գործակալ եւ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս Մ. Ս. ՅԻԼՕՕԼԻՆ

Կալաթա, Մերթէպանի փողոց, Գրնահեան- խան։

ԱՌԱՌԻԿ ՀԱՅԹԱՅԱՐՈՒՄ ԳԻՐԵՐՈՒՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ ՎԱՃԱՌՄԱՆ

Գիրքերը կը տրուի փարիզի գնով

100 ֆրանքի և ասկից պակաս ամեն յանձնարարուածներ Թեան համար վճարումը պիտի ըլլայ ամսական

ՀԻՆԳ ՖՐԱՆՔ

Փոխադրութեան ծախքը գնողին վրայ է։

Մեզ հետ յարաբերութիւն ունեցող անձերին կը խնդրուի որ նշանակութիւն մը տան տեղւոյ վրայ։

Ա. Տ. ՉՈՒՀԱՃԵԱՆ

Գալաթիա, 10, Թավաբ խան, Գալաթիա 10, 33[4]

ՀԻՆԳ ՖՐԱՆՔ

ՔՐԻՄ ՍԻՄՕՆ

ՍԻՄՕՆԻ ՓՈՇԻ ՔՐԻՄ ՍԻՄՕՆԻ ՕՃԱԽ

Ցանձնարարուած Բարիզի, Վիեննայի, Լոնտոնի, Գերլինի, Դիւ-Լորքի բժիշկներէն։

Անոնք վայելչաբար կանանց կողմէ ընդունուած այս նիւթեր, նրբութեամբ և քնքշանուշահոտութեամբ պատրաստուած, կը ճերմակցնեն գէմքի և ձեռաց վերնամաշկը, և անբաղդատելի կակուղութիւն մը կուտան մարմնի և կ'անհետացուցնեն մարմնի վրայ՝ ցուրտէն արեւէն եւ ծովու օդէն ուրուած գոյները։

ՍԻՄՕՆ, Բրօվանս փողոց, 36, ՓԱՐԻԶ

Դեղարանք, Հոտավաճառք, վաճառանոցք Լոնտ։

ԻԼԱՆ ՊԱՊՈՐ ՍԷՐԱՔԻՐԻ

Հիմաց Փրդայի ասկէ բրեէսինէ կէօնտէրիվէմ իւրզրէ միւպայէա օլունանագ օլան 250,000 գրչէ տարգիրն պէհէր գըլէէսի 40 բարատա Թարիպի կէօհտէսինեէ օլուպ Թըշրինը սանիի բուսինին 21ինճի ճուս իրթէսի կիւնի գարարը գտարիսի վիրիլէէկինտէն Ֆիյաթը մէգիւրէտէն թէնգիրաթ իճրատ իլէ իթատա Թարիպ օլանլարդն մագամ Սէրապկէրի լէկագիմաթը ուսմուսիլէ տարիլսինեէ կէլէ մէկէրի իլան օլունուր։

Նօ· 38 2—3

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵՒՈՒ

Բուրսայի երկաթուղւոյ գործարանի 137րդ վերահանութեան դրութիւնը

Թ.	Փր.	Թ.	Փր.	Թ.	Փր.	Թ.	Փր.
300.476	600.000	130.565	3.000	281 694	1.000	1.136.042	1.000
1.680 354	60.000	145.287	»	306.885	»	1.175.016	»
313.828	20.000	314.106	»	389.334	»	1.339.871	»
644.390	»	426 016	»	404.448	»	1.370 671	»
70.296	6.000	828.354	»	426.019	»	1.370.674	»
97.494	»	1.078 813	»	449.806	»	1.499.133	»
168.242	»	1.136 045	»	603.886	»	1.520.766	»
495.068	»	1.401 237	»	623.215	»	1.520.767	»
1.175.017	»	1.526.850	»	644.386	»	1.539 669	»
1.370 672	»	58.260	1.000	903.731	»	1.680 353	»
43.382	3 000	90.251	»	933.439	»	1.913.286	»
63.791	»	145.288	»	942.983

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ է Լէյտըն յամի 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, ոսկի հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է, որոյ բաժնետէրերը Անգլիոյ ամենահարուստ եւ հանրածանօթ գրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան ոչխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի դիմաց պայծառն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն որ ցարդ վճարած է հրդեհի փոխուց համար։

34

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և գայթակղեալ կալուածք, կարասիք և ապրանք յոյժ նպաստաւոր պայմանաւ և միշնորդութեամբ տարբերեալս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրեալց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլգարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց

Թիւ 11 և 12, Սանտալեր խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄԲՈՒՐԳ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԷԱՑԵԱԼ

Ա. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Գրամագլուխ ֆռանք 8,000,000

Պահեստի գրամ ցմերկ յունիս 1890 „ 6,165,860

Ցարեկան հասոյթ „ 1,135,925

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասցա մէջ գտնուած փոխադրեալ և կարասիներ խիստ չափաւոր տակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԴԱՎԻԹ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Գալիս, Պահչէ-Գարու, Անանիատիս խան 12, 13, 14

ՖՈՒԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱՔ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Գրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի գրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանաւ և սակագնաւ։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկ. ֆիւնս միացած է եւրոպական 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց գրամ գլուխն ու պահեստ գրամն է Ամբողջ քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համար Թուզիոյ

Այսն անանց որք կ'ուզեն ձեռքի և Զինու ճշմարիտ թէյ վանել, պէտք է դիմեն Կ. Պոլիս, Պահչէ-Գարու, Ճէլալ աղայ խանի կից Թիւ 10 ԵԱՎԱՐԻՒԱՆ ԻՄԱԳՈՒԼԵԱՆ վաճառատունը, որտ զանազան տեսակ թէյեր թէ՛ տեսակի ազնուութեան, թէ՛ ճաշակի և հոտի անուշութեան և թէ՛ գիներու ժամանութեան կողմանէ անհամեմատելի են։

Ցիչեալ վաճառատան թէյերը թուրքիոյ բոլոր թէյավաճառաց քով կը գտնուին ի վերու գրուած մարքայով, որու կնիքերը եւրոպայ ելած ըլլալով պէտք է զգուշանալ։

342 3—50

ԱՌԱՋԻՆ ԳՆԱՀԱՏԻՉՈՎՆԱՑ

Սէրէ-Սկ. Ամէլիոյ, կամ Պալաս և Սոսնայի Գին

ԹՈՒՄԱՍՈՎԼԱՐՆ ՈՐԴԻՔԵՐ

Անուանք	Թանգ.	Անուանք	Թանգ.	Անուանք	Թանգ.
Ապտակ	3000	Ֆլամբիկ	1600	Բարձրոն	3200
Աթէլլ	3000	Կարիլէ	5600	Ուռենի	1700
Աղոյր	5500	Կիրաճ	2200	Բրտիր	1500
Աբիս	2800	Կոլոր	1800	Բոլ	1000
Աբիսաք	2000	Կրամ	2200	Գուտիրք	2800
Գասան	3000	Հիրս	2000	Բրամբոն	4200
Գրամպոն	2200	Հոսայիկ	3000	Բրաշոր	3500
Գասի	2000	Հասան	7000	Բոյ	3000
Գիգիաք	8800	Շամիրէ	1200	Բրոնզ	3500
Դէլոր	2600	Ալամ	6000	Բրաշոր	3500
Գարիսոն	2500	Մինոն	2300	Ամերիկեան	4000
Գասնէ	2100	Գէլաս	2000	Ամերիկեան	2200
Գաբ	2000	Գրիգոր	4200	Ամերիկեան	2000
Գոմ	2400	Գրիգոր	2200	Ամերիկեան	2000
Զիգաք	3000	Լիս	2000	Ամերիկեան	1800
Գիր	2500	Լիսաքիր	4500	Թ. Ամերիկեան	3000
Գոլոր	3400	Լիսիրոն	8000	Բրաշոր	1200
Տիր	2500	Գալաս	1500	Բրաշոր	2500
Տարիս	2600	Մարգարիտ	4800	Բրաշոր	800
Տուր	4800	Մարգարիտ	3500	Ամերիկեան	5000
Տրաբ	2100	Միր	2000	Վերիսաքիր	8000
Իսպանեան	2800	Մանրոն	3100	Գալաս	3800
Իսրաքաս	3000	Գէրս	2000	Գիրոս	1000
Էրէքիր	3200	Ոսկան	8000	Տիրանիս	200
Էրամիս	2600	Մէրիս	3000	Հրամ	200
Ջալաք	800	Գիրանի	4500	Գիրոս	140
Ջիս	900	Գրոս	2000	Մարգարիտ	130
Լիմիրէն Մանրոյ					8000
Բիրմիրի Մանրոյ					3000
Լէրիրի Մանրոյ					3100

Ցիպրոս չոգենաւոյ, նաւապետ Մարբրոմ, ընդհանուր վաճառքով Հալէպ ասա հասած, պարապած է Օսմանագնդեան է։

Միսրոս չոգենաւոյ, նաւապետ Ռանդրն, ընդհանուր վաճառքով Հալէպ մեկնած է Համսոյս 28ին և գիշեր 12ին ասա կ'սպասուի։

Ս-ովոնդիրս-հանդ-ի գիտնոյն ի ընդ.

Դիմել առ Ֆ. ՀԱՅՏ ԵՒ ՈՒՍՕՅ

Գրասենեակ

Թիւ 17-18, Քրիստիանիայ Մրոյթ խան, Գալաթիա

293

ՇՈՓԵՆԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՍԻԼԻԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆ.

Մ-ովնիոյ և Պոլսոյ միջև կանոնաւոր գծով

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում նաւ թափիք յառաջիկայ չոգենաւն է Ուրբաթ որ նոյ. 27ին Մարսիլիայէն և գալու է Ամ. Գ. Պոլսէն, պիտի մեկնի։

Մարսիլիա նոր ուղիք յանձնելոյ չոգենաւն է Ուրբաթ։

Բաթիք-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով

Ա. կարգ 245 Ֆրանկ

Բ. „ 175 „

Ս-ուղ և այլ տեղեկութիւն

Նաւագնէն, ուղեւորութեան և տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գրասենեակս

ՕՍԵՌՈՒ ԻԷԼՄԻ

Գալաթիա Սեբէ Ֆրատ

5

Արտոնատէր Ս. ՏԱՐԱՏԵՆՑ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԳ

ՄԵՆ ԵՒ ՓՈՒԲԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ԲԱՅՈՒՄՈՒ Ս. ՀԱՍՍ ԴՈՐՍԱՐԱՆԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՃԱՌԱՏԵՂՈՅՆ

որ է Նալբէխ, փողոց Վայվոտա, Նարատունկեան խան, Թիւ 6, 7 և 8

Ի 1/13 Նոյեմբերի 1892

Զանազան և հոմ բերդեր, կանոց գլխու Տաճկաց, Սեղանի Տաճկաց և անձեռոցներ, Ճէմակներէք, Սրբիչ, Թաշկինակ, անկողնոյ Տաճկաց, Քարվ, կանանց շալակներ, գիրկրազիներ, և այլ տեսակ կանանց վերարկուներ։ Անուշահոտ նիւթեր և այլն և այլն։

Կը խնդրենք որպէս հասարակութենէն ազգել մեր վաճառատունն ուր հեռուներէն կը վաճառուին ամեն գիներով և յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

ԴՈՐՍԱՐԱՆ ԴԻՆ 306

ՊՏՈՒՂ ԼՈՒԾԻՉ ԵՒ ՁՈՎԱՑՈՒՑԻՉ

ԽԻՍՏ ԱԽՈՐԺԱՀԱՄ

TAMAR INDIEN GRILLON

Ընդդէմ ԱՓՈՐՀԱՐՈՒԹԵԱՆ ոլորեցութեան, գլխացաւի մաղձի անախորժութեան տանջանքի և ապեցաց անհանգստութեան

ՓԱՐԻԶ, է. ԳՐԻՖՈՆ, 33, Rue de Archives 120

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕՏԻ ՕՄՈՒԼՍԻԱՆ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ՅԱՒԻՏ ԻՒՂ

Լիովին ազատ ՍԿՕՏԻ և ՀՈՖԻՆՈՆ

Դարմանեալ Սեռաբ ՍԿՕՏԻ և ՀՈՖԻՆՈՆ

Ի Ամերիկա

Կը մատնէ Թոքախտ

Կը մատնէ անարիւնութիւնը

Կը մատնէ հազը

Կը մատնէ հազը, գրգռութիւնները

Կը մատնէ ընդհանուր անդամութիւնը

Կը մատնէ մանկան հազաւորութիւնը

Դարմանելի է սարս տարի հոս ասի բանը։ Ի մանուկս փորձեալ դարմանները կը ասեն զմեզ։

Կը վաճառուի գեղագարդ դեղատներու քով։

Դարմանատոմարը ի Գ. Պոլիս, ՀԱՄԱՔԷՄ ԵՒ ՀՈՒՍԻՆ

ԼԷՔՕՆՕՄԻ ԷՆԹԷՐՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'ECONOMIE INTERNATIONALE

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ, ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ազգանուանական փոխադրամի ընկերութիւն Քաղաքական Տնտեսագիտական դրամագլուխ

Հաստատեալ Գարնան Հանրագիտարանի 1888 յունվար 22

Գրամագլուխ

ԱՆ ԳՈՒՄԱՐ ԵՎ ՀՈՒՍԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՆՑՔՈՎ

Ամեն ոք գիտէ թէ ինչպէս Գիտնականներ, ասոր ալ անցած դարուն Նորոյ մեր նեղայն և ուրիշներ ընդարձակ ուսումնասիրութիւններ կը կատարեն Գիտնականներ կը կարծեն թէ բոլոր ազգերն և Հարաւ ու Հիւսիս Գիտնականներ կը ասեն զմեզ։

Թանգ գրամագլուխ ունենալով ընկերութիւնս ի Գ. Պոլիս, ՀԱՄԱՔԷՄ ԵՒ ՀՈՒՍԻՆ

ԱԼԻՈՆՔ ՄԱՏՈՒՆՑ 39

Ամեն տեսակ տեղեկութիւն ստանալ և բանակցութիւն ընդունելի է Լեքսոն, Գալաթիա, Սեբէ Ֆրատ, Ամերիկեան դպրոցի մօտ։ Հեռագրական հասցէ՝ ԼԷՔՕՆՕՄԻ ԻՆՏԵՐՆԱՍԻՈՆԱԼ

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՊԼՈՒԱԾ

ԱՍԻԱՆՍ ՔՈՌԲՈՐԼԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆԴՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000

Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է „ 35,000,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարումնք ամենայն կանոնաւորութեամբ և ժամանակ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՔԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել

Ընդհանուր գործակալս Ն. Զ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.

140 Գահչէ Գարու, մէկ տանիքի սանդուղ, Գալաթա խան։

ՀԻՒՄԱՐԱՆ

221 Մեծ Փողոց, Բանկալթի

Բանկալթիի մեծ հիւսարանին մէջ կը պատրաստուին մուտաքսեայ, Փիլատէքսէ, բորդէ եւ էսթրամատուրէ գուլպաներ եւ գանկապաններ, ձեռնոցներ, վտառներ, քաշ-քաշուածներ, անկողնոյ ծածկոյթներ եւ հիւսուածագործութեան ուրիշ ամեն տեսակ նիւթեր։

Տնտեսութիւնը շնորհակալ ըլլայ բազմաթիւ յաճախորդաց, ինչպէս նաեւ այն ընտանեաց որք բարեհաճած են պատուել զինք իրենց յանձնարարութիւններով, եւ կը յուսայ թէ պիտի հաճին շարունակել յանձնիկային նախապատուութիւն տալու տեղական սոյն գործարանի նիւթերուն, որոնք տեսակի մասին նման են Եւրոպայոյ սոյն օրինակ նիւթոց եւ աւելի աժան են անոնցմէ։

Գործարանը կը վաճառէ նաեւ ընտանեաց համար հիւսելու լաւ մեքենաներ եւ գործաւորուհեաց յատուկ այլ մեքենաներ որք կրնան օրը մինչեւ 24 զոյգ արտադրել, հիւսուածագործութեան դասեր ալ կը տրուին։

253

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՍԲԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՒՊ 8

ԳԻՒՂ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՊԵԼԼՈՎԱ

Արեւ.	Կոխ.	Կոխ.	Կոխ.	Կոխ.	Կոխ.		Կոխ.	Կոխ.	Կոխ.	Կոխ.	Արեւ.
Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.
Թ. 3	Թ. 4	Թ. 62	Թ. 132	Թ. 194			Թ. 123	Թ. 131	Թ. 61	Թ. 7	Թ.
Բրուսա	Ամստ.	Ամստ.	Բրաս.	Ամստ.			Բրուսա	Ամստ.	Ամստ.	Ամստ.	Ամստ.
Ա.	ԱԹԳԱԹԳԱԹԳԱԹԳ							ԱԹԳԱԹԳԱԹԳԱԹԳ			Ա.
Ժ. Ր.	Ժ. Ր.	Ժ. Ր.	Ժ. Ր.	Ժ. Ր.			Ժ. Ր.	Ժ. Ր.	Ժ. Ր.	Ժ. Ր.	Ժ. Ր.
7 50	8 12	6 31				Մէ. Կ. ՊՈԼԻՍ ժամ			8 53	8 22	4 00
		6 41				Գալատա			8 22		
		6 53				Եսկի-գիւղ			8 03		
		7 12				Ռուսքիւք			7 44		
		7 28				Ալի-Թէրլէ			7 28		
		7 45				Բուլգարիա — Զլատոսեան			7 07		
		8 29				Կարասու — Բազարճիք			6 33		
	9 33	9 05				Զարիպ			5 56	5 35	1 50
		9 43				Զարիպ			5 53	5 17	
9 33	10 24	10 33				Զարիպ			5 33		
		11 27				Ռեգլի			4 33		
	12 13	13 09				Սարիլար			3 37	4 34	12 09
	12 14	13 40				Զարիպ			3 19	4 32	10 [illegible]
13 01	13 36	1 11				Զարիպ			2 56	3 02	
		1 38				Մարմարա — Սելիվրի			12 22		
		5 00				Լիւլի — Բուրգաս			11 33		
	2 13	5 14				Զարիպ			10 [illegible]	2 30	
3 18	2 38	6 30				Զարիպ			10 [illegible]	2 20	9 35
		5 18				Բարգաս			9 40		
		6 03				Ալ-գամ — Էդրէնէ			9 00		
	3 55	6 17				Զարիպ — Գարասու			8 19	12 20	
	4 16	7 13				Զարիպ			7 23	12 21	8 09
		7 13				Զարիպ			7 14		
		7 35				Զարիպ			8 35		
4 31	5 09					ԱԿՍ. ՊՈԼԻՍ ժամ				11 57	7 14
4 39	5 19		5 19			Զարիպ		1 25		11 23	7 09
			4 01			Զարիպ		12 30			
			4 57			Զարիպ — Բարգաս		11 39		11 37	6 12
5 36	6 13		5 15			Զարիպ		11 15		10 [illegible]	5 07
5 51	6 52		6 35			Զարիպ		9 [illegible]		9 19	3 [illegible]
6 14	7 15		6 52			Զարիպ		8 48		8 [illegible]	6 11
6 20	7 58		7 22			Զարիպ — Բուրգաս		8 01		8 [illegible]	4 [illegible]
	8 01			10 40		Զարիպ	32 50			8 [illegible]	4 [illegible]
	8 11			11 50		Զարիպ	32 [illegible]			7 [illegible]	
	8 47			1 07		Զարիպ — Սելիվրի	30 50			6 [illegible]	
	9 34			2 49		Զարիպ	30 58			6 [illegible]	3 02
9 58	9 59			3 24		Զարիպ — Լիւլի-Բուրգաս	30 04			6 14	
	10 25			3 49		Զարիպ	30 35			5 34	2 17
9 33	10 44			3 30		Զարիպ	30 51			5 34	2 13
9 53	11 06			4 41		Զարիպ — Բարգաս	30 46			4 [illegible]	
	11 38			5 13		Զարիպ	30 00			4 [illegible]	
	12 22					Զարիպ				4 [illegible]	
	12 25					Զարիպ				4 [illegible]	
11 10	12 44					Զարիպ				4 [illegible]	12 14
3 26	4 39					Զարիպ				12 54	15
3 [illegible]	5 [illegible]					Զարիպ				1 51	[illegible]
3 43	4 43					Զարիպ				10 [illegible]	37
3 [illegible]	4 [illegible]					Զարիպ				8 [illegible]	[illegible]
3 16	4 19					Զարիպ				8 50	[illegible]

ԳԻՒՂ ՄԵԼԱՆԻԵ—ԻՍԿԷՍԻՐ—ՍԿԻԹԱՐԻ

Արեւ.	Կոխ.	Կոխ.	Կոխ.	Կոխ.	Արեւ.
Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.
Թ. 523	Թ. 522				Թ. 523
Բրուսա	Ամստ.				Բրուսա
Ա.	Ա.				Ա.
Ժ. Ր.	Ժ. Ր.				Ժ. Ր.
		ԿԱՅԱՐԱՆՔ			
	5 10	Մէ. Կ. ՊՈԼԻՍ ժամ			10 12
	5 11	Թոփհանէ			9 43
	6 1	Գալատա			9 04
	6 53	Գիւղ-գիւղ			8 11
	7 21	Գիւղ-գիւղ			8 11
	8 05	Գիւղ-գիւղ			7 39
	8 14	Գիւղ-գիւղ			7 13
	8 47	Գիւղ-գիւղ			7 05
	8 47	Գիւղ-գիւղ			6 13
	8 47	Գիւղ-գիւղ			6 13
	9 [illegible]	Գիւղ-գիւղ			5 48
	9 [illegible]	Գիւղ-գիւղ			5 00
	9 [illegible]	Գիւղ-գիւղ			4 10
	9 [illegible]	Գիւղ-գիւղ			4 00
	9 [illegible]	Գիւղ-գիւղ			3 17
	9 [illegible]	Գիւղ-գիւղ			2 31
	1 06	Գիւղ-գիւղ			
	1 47	Գիւղ-գիւղ			
	1 [illegible]	Գիւղ-գիւղ		2 20	
	3 16	Գիւղ-գիւղ		1 44	
	3 45	Գիւղ-գիւղ		1 07	
	3 56	Գիւղ-գիւղ		12 29	
	4 21	Գիւղ-գիւղ		12 04	
	4 54	Գիւղ-գիւղ		11 46	
		Գիւղ-գիւղ		11 16	
		Գիւղ-գիւղ		11 00	
		ԱԿՍ. ՊՈԼԻՍ ժամ			
	9 [illegible]	Նէշ		5 31	
	4 [illegible]	Գիւղ-գիւղ		10 [illegible]	
	1 [illegible]	Գիւղ-գիւղ		9 40	
	[illegible]	Գիւղ-գիւղ		8 10	

ԳԻՒՂ ԻՍԿԷՍԻՐ—ՍԱԳԱՐԻԱ

Արեւ.	Կոխ.	Կոխ.	Կոխ.	Կոխ.	Արեւ.
Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.
Թ. 522					Թ. 524
Բրուսա					Բրուսա
Ա.					Ա.
Ժ. Ր.					Ժ. Ր.
		ԿԱՅԱՐԱՆՔ			
7 15	Գիւղ-գիւղ				12 19
8 29	Գիւղ-գիւղ				11 58
8 47	Գիւղ-գիւղ				10 59
10 37	Գիւղ-գիւղ				10 12
11 20	Գիւղ-գիւղ				9 11
12 11	Գիւղ-գիւղ				8 16
12 55	Գիւղ-գիւղ				7 29
1 15	Գիւղ-գիւղ				7 00

ԳԻՒՂ ԱՆԿԱՐԱ—ՍԷՄԷՆԼԻ—ԵԼԱԶԻՂ

Արեւ.	Կոխ.	Կոխ.	Արեւ.
Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.
Թ. 361	Թ. 526		Թ. 524
Բրուսա	Ամստ.		Բրուսա
Ա.	Ա.		Ա.
Ժ. Ր.	Ժ. Ր.		Ժ. Ր.
		ԿԱՅԱՐԱՆՔ	
7 [illegible]	Գիւղ-գիւղ		12 [illegible]
8 29	Գիւղ-գիւղ		11 [illegible]
9 [illegible]	Գիւղ-գիւղ		10 [illegible]
10 37	Գիւղ-գիւղ		10 12
11 20	Գիւղ-գիւղ		9 11
12 11	Գիւղ-գիւղ		8 16
12 55	Գիւղ-գիւղ		7 29
1 15	Գիւղ-գիւղ		7 00

ԳԻՒՂ ՍԱՄՍՈՒՆ—ՏՈՍՍ ԱԼԻՆ

Արեւ.	Կոխ.	Կոխ.	Արեւ.
Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.	Գիշ.
Թ. 361			Թ. 223
Բրուսա			Բրուսա
Ա.			Ա.
Ժ. Ր.			Ժ. Ր.
		ԿԱՅԱՐԱՆՔ	
7 [illegible]	Գիւղ-գիւղ		6 [illegible]
8 [illegible]	Գիւղ-գիւղ		5 58
9 [illegible]	Գիւղ-գիւղ		5 [illegible]
11 [illegible]	Գիւղ-գիւղ		4 [illegible]
12 [illegible]	Գիւղ-գիւղ		4 [illegible]
1 [illegible]	Գիւղ-գիւղ		3 [illegible]
1 [illegible]	Գիւղ-գիւղ		3 [illegible]
1 [illegible]	Գիւղ-գիւղ		2 [illegible]